

GÖTEBORGS UNIVERSITET

”Hur skulle man arbeta i skolan om det inte fanns bedömning?”

- En studie om hur pedagoger i grundskolans tidigare år ser och arbetar med bedömning

Caroline Lorensen och Jessica Martins

LAU 390: Institutionen för pedagogik och didaktik

Handledare: Eva Palmblad

Examinator: Owe Stråhlman

Rapportnummer: VT12-2940-03

Förord

Vi vill framförallt tacka samtliga pedagoger som ställt upp i vår studie och som gjort det möjligt för oss att undersöka hur pedagoger ser på bedömning. Vi vill även rikta ett tack till vår handledare Eva Palmblad som kontinuerligt hjälpt oss under arbetets gång.

Ytterligare vill vi tacka våra mammor; Susann Lorensen och Maj-Britt Martins för hjälp med litteratur som vi annars aldrig hade fått tag på.

3,5 år har nu passerat på vår lärarutbildning och efter avslutade studier ser vi på bedömning med nya "glasögon". Vi känner oss nu redo att komma ut i den "tuffa" verksamheten och att få arbeta med "Sveriges viktigaste yrke".

Abstract

Examensarbete inom Lärarprogrammet LP01

Titel: ”Hur skulle man arbeta i skolan om det inte fanns bedömning?”

Författare: Caroline Lorensen och Jessica Martins

Termin och år: VT 2012

Kursansvarig institution: LAU 390: Institutionen för pedagogik och didaktik

Handledare: Eva Palmblad

Examinator: Owe Stråhlman

Rapportnummer: VT12-2940-03

Nyckelord: Bedömning, IUP, utvecklingssamtal, pedagog

Sammanfattning

Syftet med vår studie är att undersöka hur pedagoger i grundskolans tidigare år arbetar och ser på bedömning. Huvudfrågorna vi har ställt oss är vad pedagogerna utgår från vid bedömning? Vad de har för tankar kring bedömning? Samt hur de arbetar med bedömning? För att få svar på våra frågeställningar har vi utfört en kvalitativ undersökning där vi utgått från intervjuer samt använt oss av litteratur kring bedömning. Resultatet av pedagogernas utsagor visar på att bedömning är en viktig del i skolan och att de ser positivt på detta. Enligt pedagogerna är bedömning ett hjälpmedel i skolan som skall stödja eleverna framåt i deras kunskapsutveckling. Då vi strävar mot att uppnå en likvärdig skola krävs bedömning och betyg. Dock har det framkommit att pedagoger arbetar väldigt individuellt och olika med bedömning vilket i vissa fall kan bli ett dilemma. Studien resulterar i att formativ bedömning är en vanligt förekommande bedömningsform bland pedagoger, och har stor betydelse för elevers kunskapsutveckling. Viktiga frågor att tänka på kring bedömning är betydelsen av hur bedömning kan bli likvärdig i skolverksamheten, samt hur pedagoger skall arbeta för att få en gemensam inställning till bedömning och betyg. Man kan även fundera kring vad det är som *ska* bedömas och *när* man skall börja bedöma elever då vissa anser att man skall börja i årskurs ett, medan andra tycker man skall vänta till eleverna blir äldre.

Innehållsförteckning

1. Inledning	s 5
1.1 Bedömningens relevans.....	s 5-6
2. Syfte och frågeställningar	s 6
2.1 Syfte	s 6
2.2 Frågeställningar	s 6
3. Bakgrund	s 6
3.1 Bedömningens historia.....	s 6-7
3.2 Vad innebär begreppet bedömning?.....	s 7-8
3.3 Läroplaner och skolan genom tiderna	s 9
3.4 Skolans uppdrag	s 9-10
3.5 Vad säger styrdokumentet?	s 10
3.6 Olika former av bedömning	s 11
3.6.1 Formativ och summativ bedömning.....	s 11
3.6.2 Holistisk och analytisk	s 11
3.6.3 Formell och informell.....	s 12
3.7 Nationella prov	s 12
3.8 Utvecklingssamtal	s 12
3.9 Vad innebär IUP?	s 13
3.10 Styrkor och svagheter med bedömning	s 13-14
3.11 Tidigare forskning	s 14-15
4. Teoretiska utgångspunkter	s 15
4.1 Konstruktivism	s 15-16
4.2 Sociokulturell inriktning.....	s 16
5. Tillvägagångssätt	s 16
5.1 Metodval.....	s 16-17
5.2 Intervju som vetenskapligt redskap i empirin	s 17-18
5.3 Urvalsgrupp	s 18-19
5.4 Genomförande av intervjuerna	s 19-20
5.5 Insamling av data.....	s 20-21
5.6 Studiens trovärdighet.....	s 21
5.6.1 Reliabilitet	s 21
5.6.2 Validitet	s 22
5.6.3 Generaliserbarhet.....	s 22
5.7 Forskningsetik	s 22-23
5.7.1 Informationskravet	s 23
5.7.2 Samtyckeskravet	s 23-24
5.7.3 Konfidentialitet.....	s 24
5.7.4 Nyttjandekravet	s 24
6. Resultat och analys	s 24-25
6.1 Pedagogers syn på bedömning	s 25-26
6.2 Dilemman vid bedömning	s 26-28
6.3 Dokumentation av bedömning	s 28-29
6.4 Pedagogers inställning till bedömning och betyg.....	s 30
7. Diskussion	s 31
7.1 Metoddiskussion.....	s 31
7.2 Pedagogers syn på bedömning	s 31-33
7.3 Dilemman vid bedömning	s 33-34
7.4 Dokumentation av bedömning	s 34-35
7.5 Pedagogers inställning till bedömning och betyg.....	s 36
7.6 Sammanfattning av diskussion	s 37
7.7 Vidare forskning.....	s 37
8. Referenser	s 38-40
9. Bilaga	s 41

1. Inledning

Vi är två lärarstudenter som snart skall ut i skolverksamheten. Vi kommer undervisa i årskurserna 1-6 med inriktning mot de naturorienterade ämnena. Då vi märkt att bedömning i skolan har stor betydelse och blivit ett stort ämne för de flesta pedagoger är vi intresserade av att veta mer om det. Idag är många kluvna till bedömning då vissa anser att det inte borde finnas, medan andra anser att det är väldigt bra med bedömning. Bedömning har även sjunkit i åldrarna och man har även satt in nationella prov redan för årskurs 3 som började hösten 2008 (<http://www.sigtuna.se>). Oavsett om man är för eller emot bedömning är det ett aktuellt ämne i svenska skolan i nuläget och vi själva kommer att arbeta med det i framtiden, samt övrig skolpersonal, därför vill vi ta reda på mer om hur pedagoger arbetar med bedömning och vad deras åsikter om det är.

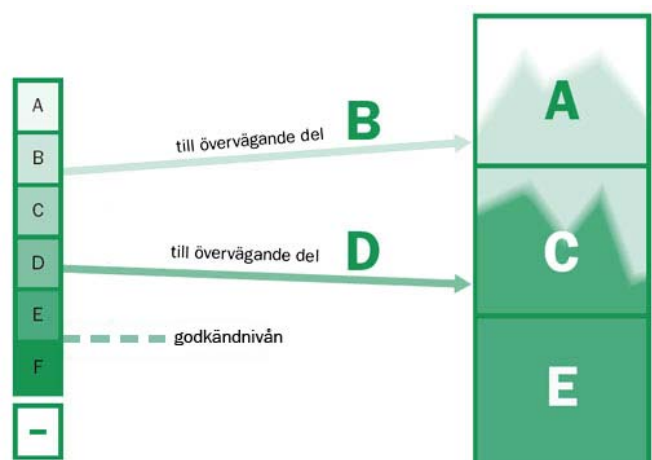
1.1 Bedömningens relevans

Bedömning är ett aktuellt och omdiskuterat ämne både i skolan och i vårt samhälle. Alla verkamma lärare är i kontakt med bedömning vilket ligger till grund för elevernas kunskapsutveckling och skolundervisningen. Trots att alla pedagoger ska/ arbetar med bedömning, IUP och utvecklingssamtal arbetar pedagoger väldigt olika med bedömning. Diskussioner kring bedömning har ofta rört frågan om den likvärdiga bedömningen, pedagoger lägger olika mycket fokus, tid och energi på bedömning och frågan handlar oftast om rättvisa, arbetet kring bedömning ser alltså inte likadant ut på alla skolor runt om i Sverige (Lundahl, 2011).

Utbildningsminister Jan Björklund vill återupprätta "bildningsskolan" och därmed ersätta det han kallar den tidigare "flumskolan". Riksdagen och regeringen har under en längre tid diskuterat fram och tillbaka huruvida skriftliga omdömen ska införas eller inte i skolan. I samband med regeringsskiftet 2006 blev det återigen ett aktuellt ämne. På Folkpartiets hemsida vad gäller skola och utbildning står det att:

Varje elev är unik. Hon eller han har rätt till stöd och uppmuntran för att, utifrån sina egna förutsättningar, kunna utvecklas så långt som möjligt. Ingen ska halka efter i undervisningen utan att det uppmärksammas, men ingen ska heller behöva stå tillbaka bara för att han eller hon har lätt att lära
(<http://www.folkpartiet.se/Folkpartiet-nara-dig, 2012-04-16>)

Därför kommer betyg att införas redan från årskurs sex och detta kommer att ske höstterminen 2012. Från och med läsåret 2011/12 kommer även en ny betygsskala med sex betygssteg att införas. Betygsstegen innefattar beteckningarna A, B, C, D, E och F. För att säkerställa att alla elever har lärt sig läsa och skriva har nationella prov införts redan i årskurs tre. Blockbetyg vad gäller de naturorienterade ämnena (no/so) har även avlägsnats, detta på grund av det nya betygssystemet. Eleverna får istället ett betyg i varje enskilt ämne
(<http://www.skolverket.se/kursplaner-och-betyg, 2012-05-29>).

Figur 1- Bilden beskriver den nya betygsskalan

Bild hämtad från skolverket.se

På Folkpartiets hemsida står det att alla föräldrar har rätt att få ett skriftligt omdöme om hur väl deras barn klarar skolarbetet (<http://www.folkpartiet.se/Var-politik>, 2012-04-16), därför har betygslänkande skriftliga omdömen i samband med utvecklingssamtal från årskurs ett i grundskolan införts. Inte minst har läroplanen utvecklats från LPO 94 till Lgr 11.

2. Syfte och frågeställningar

2.1 Syfte

Syftet med studien är att undersöka vad pedagoger för årskurs 1-6 anser om bedömning, IUP och utvecklingssamtal i svenska skolan.

2.2 Frågeställningar

Vad har pedagoger för tankar kring bedömning?

Hur arbetar pedagoger med bedömning?

Vad är det pedagogerna utgår från vid bedömning?

3. Bakgrund

3.1 Bedömningens historia

Det var i början av 200-talet som man började använda formella examinationer i Kina. Dessa prov användes sedan till anställningar som var förknippade med höga positioner. I Europa däremot började man inte med kunskapsbedömning förrän på 1100-talet, då det var i Paris och Bologna som man började introducera examinationer på universiteten. Ofta var det muntliga förhör där studenten fick berätta och svara på frågor som man lärt sig, samt olika typer av dilemman (Korp, 2003).

Enligt Eckstein och Noah (1993) uppstod examinationssystemen i Västeuropa inte förrän i slutet av 1700-talet. När de moderna staterna industrialiserades och samtidigt byggde ut sin byråkrati samt sina kommunikationer blev det mycket vanligare att använda sig av prov för att kunna anställa folk. Den stora skillnaden nu jämfört med tidigare var att dessa bedömningssystem byggdes på en kvantifiering av kunskaper. Tidigare under industrialismen hade man bara utfört kunskapsbedömning i kvalitativa termer (Korp, 2003).

Det var under 1800-talet som det hade blivit en stor spridning av de kvantitativa proven. Trots den tidsmässiga överlappningen mellan Västeuropa och Kina tror man inte att Kina har haft inflytande på examinationssystemen i Europa. I det europeiska betygssystemet låg kvalifikation i fokus och detta innebar att man utfärdade legitimation för enstaka yrkesgrupper så de sedan skulle få tillgång till högre utbildning (ibid). Man började nu ersätta yrkesutbildningarna med formella utbildningar istället för att utföra dem på arbetsplatsen som man tidigare gjort genom bl.a. deltagande och på så sätt fått ökat ansvar inom sitt yrkesområde. Genom de formella utbildningarna fick man även ut ”portabla” betyg/kvalifikationer som bevisade att man hade en yrkesexamen.

Även samhällsstatusen påverkades när man började med offentliga examinationer. Systemet innebar att det blev en institutionalisering mellan den sociala positionen och utbildningen, det började växa fram en ”klass” som var mer intellektuell än övriga i samhället. Det bildades så småningom en bildningskultur som blev gemensam för dessa människor.

Det öppnades dörrar för yrkeskarriärer genom de kulturella tillgångar som fanns som uppkommit genom utbildning och examination som bevis på det. De intellektuella blev en "egen klass" och började skilja sig från övriga grupper genom vanor och kulturella normer. Detta gjorde i sin tur att det blev en försvagning i examinationssystemet när det handlade om att bedöma individer som kommer från olika sociala bakgrunder.

Det nya examinationssystemet definierades numera av den nya klassens "kulturella kapital" och det blev i sin tur ett steg fram i den sociala reproduktionen (ibid). Det feudala systemet som man hade under den här tiden började nu ersättas med det nya utbildningssystemet som automatiskt blev en länk som förmedlades samt att den sociala reproduktionen hade förenats till den kulturella.

I de flesta västeuropeiska länderna började man även att använda examinationssystemet från den högre utbildningen till ungdomsskolan. Det blev nu en förändring på så sätt att elevernas betyg grundades på offentliga examinationer istället för enbart lärarnas bedömning, vilket gav bedömningssystemet större makt (Ibid).

Examinationer fick sedan en stor betydelse för skolan då den började påverka innehållet. På grund av det kan man säga att det var examinationerna som grundade läroplanerna vi har i skolan idag påpekar Eckstein och Noah (1993) (Korp, 2003).

I Sverige vid den här tiden fanns det däremot bara läroverk, realskola och flickskola. Dessa avslutades alltid sedan med examinationer som var centralt utformade och formella. När man satte betyg på eleverna var det alltid lärarnas enskilda ansvar, dock fanns det skolinspektörer som åkte runt i landet för att kontrollera hur elevernas kunskaper var genom bl.a. muntliga förhör. Detta gjorde man för att se att kvaliteten var tillräckligt bra i undervisningen, inte för att sätta olika betyg på eleverna.

Förhören som utfördes av skolinspektörer blev så småningom likt ett nationellt prov. Däremot skedde skolinspektion inte i privatskolor eller i hemundervisning för där ansåg man att lärarnas bedömning var tillräckligt bra för att se vilket mått eleverna hade kunskapsmässigt (Korp, 2003).

3.2 Vad innebär begreppet bedömning?

Idag gör vi människor bedömningar dagligen av vad vi upplever i vår omgivning och detta sker utan några speciella riktlinjer. Däremot när man skall bedöma elever i skolan måste man hålla sig till vissa specifika bedömningsmetoder som finns och det skall utföras både medvetet och pedagogiskt.

Kunskapsuppdraget som finns i svenska skolan och det som bedömning skall grundas på står i skolans styrdokument. Vad som menas med kunskapssyn är att det är en helhet av fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet som även kallas för olika kunskapsformer. Dessa kunskapsformer skall finnas med i undervisningen och balanseras så att det bildas en helhet för eleven. Vad innebär då bedömningens syfte? Det innebär att man samlar in olika former av information av elevens arbetsprestationer och dessa kan sedan delas in i de olika kategorierna:

- kartlägga kunskaper,
- värdera kunskaper,
- återkoppla för lärande,
- synliggöra praktiska kunskaper
- utvärdera undervisning.

Kartlägga kunskaper innebär att man kartlägger elevens utgångspunkt innan man påbörjar en ny undervisningsfas eller ett nytt ämne. Detta görs för att pedagogen skall få en bild av elevens kunskaper i det aktuella ämnet just nu. När man gjort detta vet man vilken utgångspunkt man kan ha när man lägger upp undervisningen för eleverna och det är en bra grund till planeringen som man skall utföra för nya teman/ämnen.

Värdera kunskaper görs genom att man bedömer elevens kunskaper i relation till vad som står i aktuella kurs- och ämnesplaner och vad de har för kunskapskrav, på så sätt får man en bild av hur långt eleven har kommit i sin läroprocess och utveckling inom ämnet. Detta kan ske vid olika tillfällen, antingen under kursens gång eller i slutet, och på så sätt kan läraren se vilka kvalitéer eleven har inom ämnet. Även detta är en bra grund för pedagogen när den skall genomföra skriftliga ämnesbedömningar som sker genom individuella utvecklingsplaner (IUP).

När man ”återkopplar för lärande” innebär det att man följer upp elevens kunskaper och arbetsprestationer för att tillsammans kunna se vad som behöver utvecklas. För att bedömning skall vara en del i lärandet krävs det att man tillsammans lärare-elev sitter och går igenom elevens kunskapsutveckling. Genom att göra detta kan man vägleda eleven till ytterligare ökad kunskap och leda den vidare i sin kunskapsprocess inom olika ämnen. Denna typ av bedömning kallas för formativ bedömning och innebär att eleven och läraren tillsammans diskuterar styrkor och svagheter i elevens utveckling och på så sätt kan relatera elevens kunskap till kunskapskraven som finns och därefter ta fram utvecklingsmöjligheter för eleven.

När man bedömer för att synliggöra praktiska kunskaper utsätter man eleven för situationer som liknar vardagssituationer. Eleven får utföra en handling eller en aktivitet (exempelvis analysförmåga, kommunikationsförmåga, problemlösningsförmåga mm) där han/hon direkt efteråt får en återkoppling på sin kunskapsutveckling. Syftet med detta är även att kunna synliggöra elevers praktiska kunnande för framtida yrken.

Att bedöma för att utvärdera undervisning innebär att man ser elevernas resultat genom olika bedömningsformer och detta kan i sin tur ge en viss information om hur undervisningen har varit/fungerat. Man får en inblick över vad som varit bra eller vad som varit mindre bra. Om pedagogen sedan utvärderar elevernas kunskap gentemot kunskapsmålen kan han/hon se om undervisningen varit tillräcklig eller om det måste ske förändring i undervisningen (<http://www.skolverket.se/2.3894/>, 29-03-12).

Bedömning kan även kopplas till det sociokulturella perspektivet (se kapitel 4.2) som grundar sig på att lärande sker socialt. Enligt sociokulturella perspektivet blir bedömning ett samarbete mellan elev och lärare för att få ett så bra lärande som möjligt (<http://www.skolverket.se/skolutveckling>, 02-04-12)

Bedömningar hänger nära samman med undervisning och syftar till att kartlägga och värdera elevers kunskaper, till att ge återkoppling för fortsatt lärande, till att synliggöra praktiska kunskaper samt till att utvärdera undervisning. Bedömningar kan fungera summativt och/eller formativt. De kan ske formellt eller informellt och vara generella eller uppgiftsspecifika samt holistiska eller analytiska. Dessutom ska de ske i överensstämmelse med styrdokumentet där de framträdande begreppen är syfte, centralt innehåll och kunskapskrav. Vid betygssättning och vid exempelvis skriftliga omdömen sker bedömningen i relation till kunskapskraven.

(<http://www.skolverket.se/2.3894/>, 2012-03-29)

3.3 Läroplaner och skolan genom tiderna

Läroplanerna har en förändrad kunskapssyn mot hur de såg ut tillbaka i tiden. Folkskolan hade en fostrande roll, baserad på Gud och fosterland. Läroplanerna/ läroverken var baserade på ämnescentrerad tradition och det var utantillkunskaper som gällde. 1962 grundades Grundskolan, läroplanerna innebar nu kritiskt tänkande och självständighet.

Under 80-talet ändrades läroplanerna. Kunskaperna skulle baseras på elevernas erfarenheter och vara oberoende av dess bakgrund, målen vad gäller de olika ämnena i skolan blev tydligare och mer specifika i varje ämne (Lundahl, 2011). 1994 låg elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper i fokus, ”övergången från, enkelt uttryckt, till synen på kunskap som produktiv snarare än reproduktiv förmåga” (Lundahl, 2011, s. 49).

Lgr 11 som vi utgår ifrån idag har utvecklat skolverksamhetens kunskapssyn. Man satsar idag på bedömning för att elever ska lära sig, hur människan lär och hur man ska gå tillväga för att nå målen samt hur människan använder sin kunskap, alltså att påverka pågående läroprocess istället för vad de har lärt sig och vad de kan. Eleverna ska även själva vara medvetna om sin kunskapsutveckling och elevernas lust till att lära har blivit ett mål i de nya läroplanerna. (ibid). ”Huvudpoängen är att skolans bedömningar ska användas för att främja lärandet och inte blott mäta det. I själva bedömningen kan allt från traditionella uppgifter till observationer, intervjuer, problemlösning och essäer, utställningar, portföljer, projektvärdering, kamratbedömning och självbedömning ingå” (Lundahl, 2011, s. 51). Idag arbetar pedagogerna till största del med formativ bedömning vilket innebär att bedömningen ska syfta framåt där återkoppling ska utveckla lärandet och summativ bedömning och test ligger i bakgrunden. Det är vad som sker i klassrummet som är grunden för kunskapsutveckling (Lundahl, 2011).

Studier har påvisat att utvecklingen av pedagogers bedömningskompetens ökar om man lägger fokus på formativa bedömningar. Resultat har även visat att formativa bedömningar lett till ett förbättrat lärande, effekten av formativ bedömning är att elevernas lärande ökar med mellan 50 och 100 procent. ”Elever som blir föremål för formativ bedömning kan alltså på sex månader lära sig en bestämd kunskapsmängd, som det skulle ta en kontrollgrupp ett år att lära sig. Forskare har även kommit fram till att genom att göra klasserna mindre blir inverkan två till tre gånger så stor med formativ bedömning, till en tiondel av klassen. Forskning har resulterat i att elever med svårigheter har främjats genom arbete med formativ bedömning, lust och viljan hos både elever och pedagoger har även ökat. (ibid). Dock krävs en utvecklad pedagogik och förändringar, elever måste involveras mer samt att undervisningen måste främja elevens självkänsla. ”vi lär när vi integrerar med andra och med vår omgivning. Därför förbättrar formativ och återkopplande bedömning resultaten” (Lundahl, 2011, s. 54).

3.4 Skolans uppdrag

Idag har den svenska skolan olika uppdrag som är uttagna av samhället. Några av uppdragen som skolan skall föra vidare är de grundläggande värdena och det kulturarv som vår kultur vilar på. Dessa värden är Sverige eniga om och har även skrivit under internationella överenskommelser som bl. a. Barnkonventionen som FN står för (Skolverket, 2001).

Även skolan har uppdrag som skall uppfyllas och det är att föra vidare vad som står i de nationella dokumenten (läroplaner) och detta är vad skolans verksamhet grundar sig på. Det är ofta kommunen som ansvarar för att skolan får tillräckligt med resurser för sitt förfogande. Vanligtvis är det pedagogernas uppgift att kontinuerligt bedöma de enskilda eleverna och se till att de uppfyller de mål som skall nås (Ibid).

Skulle det däremot vara så att någon/några elever inte uppfyller de krav som målen ställer ska skolan tillsammans med både förälder och elev ta reda på vad som måste göras för att eleven skall uppnå de bestämda målen. Bedömningarna skolan gör i dessa fall är bestämda utifrån den skolans inriktning och de måste utgå från de fastställda nationella målen som finns för den aktuella utbildningen (Ibid).

När det gäller grundskolan så är det bedömningsfrågan som har en viktig roll för att avgöra om eleven är på rätt väg. Även frågan om samarbetet mellan hemmet och skolan är en viktig del i elevens undervisning och om den är tillräckligt god för att eleven skall kunna uppnå de målen som finns (Ibid).

3.5 Vad säger styrdokumentet?

De stora grundpelarna i styrdokumentet är att skolan skall sträva efter att varje elev skall utveckla ett större ansvar för sina studier samt att utveckla sin förmåga att bedöma både andras och sina egna resultat och kunna ställa dessa i relationer till varandra och de egna förutsättningarna man har samt arbetspresentationerna.

Styrdokumentet pekar även på vissa riktlinjer pedagogerna skall följa och en punkt är att pedagogen skall öka elevens sociala och kunskapsmässiga utveckling genom utvecklingssamtal. Enligt kursplanernas krav skall läraren även utvärdera elevens kunskapsutveckling, och detta skall redovisas både muntligt och skriftligt för eleven, hemmet och rektorn.

Det är viktigt att bedömningen är allsidig, vilket innebär att pedagogen måste använda sig av olika bedömningsformer och ha dessa under flera undervisningstillfällen och inte bara ett. Bedömningen av en elev får aldrig ligga till grund av enbart ett prov när man skall göra bedömning för hela ämnet. Pedagogerna måste även diskutera och samtala tillsammans om hur man tolkar betygskriterierna för att det ska bli någorlunda likt i skolorna (<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2207>, 13-04-12).

Något kursplanerna inte beslutar över är *hur* undervisningen skall gå till. Det är utifrån hjälp av vad som står i kursplanerna som pedagogerna tillsammans med eleverna skall använda passande metoder för att utföra sin undervisning. Läroplanerna talar mer om hur undervisningen skall utföras, och det finns riktlinjer till pedagogen om vad han/hon skall göra.

I kursplanerna finns det även mål som eleverna skall ha uppnått inom de olika skolåldrarna, vilket leder till att pedagogen måste lägga upp en undervisning så att alla elever ska få möjlighet att nå de mål som krävs för att bli godkänd i de olika ämnena. Överlag har skolorna väldigt stor frihet att lägga upp hur de vill arbeta med olika ämnen och kurser, samt under hur lång tid de olika delarna skall disponeras (<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2201>, 13-04-12).

3.6 Olika former av bedömning

3.6.1 Formativ och summativ bedömning

När man talar om formativ bedömning menas det att man tydliggör bedömningsprocessen för undervisningen. Man letar information om vart eleven befinner sig kunskapsmässigt i nuläget och hur han/hon förhåller sig till ämnets mål och utefter det lägger man upp en arbetsplan för hur eleven skall komma närmare målet. Enligt forskning har man fått fram att den formativa bedömningen ökar lärandet hos eleven (<http://www.skolverket.se/skolutveckling>, 02-04-12).

Fransmannen Bonniol påstår att eleven skall utveckla sin egen förmåga att kunna utvärdera sina lärandestrategier och att detta är syftet med den formativa bedömningen. Det är strategierna som skall utvecklas och stå i fokus. Bonniol menar därför att det är jätteviktigt att det är processen som skall korrigeras. I de flesta fall så vet man inte hur eleven har resonerat när man bara ser svaret, och pga. det kan man inte heller hjälpa eleven vidare i sin kunskapsutveckling (Korp, 2003).

I många fall säger pedagogen till eleven att läsa mer eller lyssna bättre nästa gång, genom att följa elevens resonemang kan man se hur han/hon kommit fram till svaret och på så sätt hjälpa eleven vidare. Eleven kan även lära sig att justera sitt eget tänkande om det blir fel svar, för då har han/hon fått hjälpmedel till att tänka ”rätt” och på så sätt ha ett annorlunda tankeresonemang vid en ny uppgift (Korp, 2003).

Summativ bedömning har som avsikt att summera vad eleven lärt sig. Det är därför det heter summativ bedömning= summera. Jämfört med den formativa bedömningen kan inte den summativa bedömningen främja elevens kunskaper utan bara tala om hur mycket eleven lärt sig i nuläget (<http://www.skolverket.se/skolutveckling>, 02-04-12).

Summativ bedömning kan även kopplas till olika delar såsom certifikation, differentiering samt kompetens. När det gäller certifikation syftar bedömningen på att eliminera vissa okvalificerade sökande till utbildningar där de inte har tillräcklig kompetens, då vissa yrken/utbildningar kräver förkunskaper redan från början (Korp, 2003).

Vid differentiering används summativ bedömning på så sätt att om de är fler antal sökande än platser till en utbildning så är det de personer med högst betyg som blir antagna. Personers betyg och meriter används som en ”valuta” för att komma in på utbildningar som har konkurrens (Ibid).

Inom skolan är den här formen av bedömning ett ansvar mot elever och föräldrar, då den visar på om eleverna får den utbildning de har rätt till. Idag är det en regel i svenska skolan att alla elever ska få tillräckligt med kunskap för att bli godkända i kärnämnen (matematik, svenska, engelska). Detta är för att lägga en kunskapsgrund till fortsatta studier och yrkeslivet, samt för att aktivt kunna delta i samhällslivet och ta tillvara på de demokratiska rättigheter man har (Ibid).

3.6.2 Holistisk och analytisk

När en bedömning är holistisk innebär det att pedagogen utgår ifrån ett helhetsintryck jämfört med den analytiska bedömningen som fokuserar på en process eller olika delar/aspekter av ett ämne. Man lägger sedan samman dessa två delar för att få en helhetsbild av elevens kunskap. Man kan även koppla ihop den analytiska bedömningen med formativ bedömning då den ger en kunskapsprofil av elevens prestation och man ser både styrkor och svagheter (www.ale.se, 16-04-12).

3.6.3 Formell och informell

När man utför bedömningssituationer som är menade för hela klassen, exempelvis muntliga redovisningar eller skriftliga prov gör man en formell bedömning. När man istället bedömer utifrån olika aktiviteter som sker i klassrummet, d.v.s. att pedagogen observerar elevens arbete eller att han/hon ställer frågor till eleverna under olika undervisningsuppgifter heter informell bedömning (www.ale.se, 16-04-12).

Oavsett vilken av bedömningsformerna man har valt, så måste pedagogen vara medveten om vilken metod han/hon använder för att kunna koppla detta till de aktuella målen samt veta hur den skall dokumentera elevens arbete. Huvudsyftet är framförallt att alltid kunna koppla till styrdokumentet och se till att eleven klarar av kunskapskraven oavsett vilken bedömningsform man använder sig av (ibid).

3.7 Nationella prov

De nationella proven är utfärdade av skolverket som är en svensk central förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet (http://sv.wikipedia.org/wiki/Statens_skolverk, 20-04-12). Proven ser likadana ut runt om i hela Sverige, på detta sätt blir det en likvärdig betygsättning runt om i landet. Det är i årskurs tre, sex, nio samt i gymnasiet som de nationella proven utförs. I årskurs tre gör eleverna nationella prov i svenska och matematik och i årskurs sex är proven även i engelska. För att så tidigt som möjligt kunna utvärdera vad eleverna har lärt sig har regeringen infört nationella prov redan i årskurs tre. Utbildningsminister Jan Björklund anser att det genom nationella prov tidigt i åldrarna blir tydligare för pedagogen att upptäcka elever som halkar efter eller elever som kan tänkas behöva ett extra stöd och att pedagogen då tidigt kan sätta in extrastöd för elever med behov (<http://www.folkpartiet.se/Var-politik>, 20-04-12).

De nationella proven är utformade som ett bedömningsunderlag med syfte att kunna mäta elevers kunskaper, men framförallt som ett stöd till en likvärdig och rättvis bedömning. De nationella proven ska även vara underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå. Proven ska även vara till hjälp för att konkretisera kurs och ämnesplanerna samt ge en ökad måluppfyllelse för eleverna (<http://www.skolverket.se/prov-och-bedomning/nationella-prov/2.1101> 20-04-12).

3.8 Utvecklingssamtal

När man utför ett utvecklingssamtal i skolan skall vårdnadshavare, pedagog och elev komma till tals, och de måste ske minst en gång per termin och får gärna utföras fler gånger om behovet finns. Skulle en elev vara på gränsen till att inte klara de olika kunskapskraven är det pedagogens skyldighet att styra upp fler utvecklingssamtal med eleven.

Varför man har utvecklingssamtal är för att man skall få en överblick av elevens skolsituation i sin helhet samt att kunna diskutera fram hur eleven skall kunna utvecklas vidare. Dock är det även viktigt att ta upp andra delar eleven är med om i skolan, bl. a. arbetsförmågan, uppträdandet, ambitionen, kreativiteten, samarbetsförmåga, uppträdande, social utveckling, självbild och hur eleven själv tycker att den trivs i skolan. Det finns riktlinjer för hur man skall utföra ett utvecklingssamtal korrekt i ”Skolverkets allmänna råd för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (2009:16)” (<http://www.skolverket.se/2.3894>, 13-04-12).

3.9 Vad innebär IUP?

Varje elev i grundskolan ska ha en individuell utvecklingsplan (IUP). Utvecklingsplanen ska finnas till för varje enskild elev i skolan och ska fungera som ett verktyg för elevens lärandeprocess. Utvecklingsplanen är långsiktig och ett verktyg för att eleven ska uppnå de mål som varje elev ska ha uppnått i slutet av det tredje, femte och nionde skolåret.

Pedagogen gör en IUP för varje elev som sedan används som underlag vid utvecklingssamtalet en gång per termin. Utvecklingssamtalet baseras på elevens kunskapsutveckling och sociala förmåga vilket kopplas till elevens utveckling ut i från läroplanen, kursplaner och kunskapskrav.

Under utvecklingssamtalet sammanfattar pedagogen även kortsiktiga och långsiktiga mål för vad som krävs av eleven och skolan, för att eleven ska nå målen utifrån de förutsättningar som finns (<http://www.skolverket.se/kursplaner-och-betyg>, 29-03-12).

Syftet med individuella utvecklingsplaner är att de ska stärka uppföljningen för den enskilda eleven i skolan och bidra till att fler utvecklas i riktning mot de nationella målen. Den ska ge eleven ökat inflytande och ansvar över sitt lärande. Den ska konkret beskriva vilka insatser skolan ska göra för att eleven ska utvecklas i riktning mot skolans mål. Den individuella utvecklingsplanen skapar också kontinuitet för eleven vid byten av exempelvis lärare eller skola (<http://www.skolverket.se/kursplaner>, 29-03-12).

Från och med 1 januari 2006 blev IUP obligatoriska för den svenska skolan, och har sedan dess blivit en stor del av dokumentationen av eleverna. ”Den individuella utvecklingsplanen ska nu även innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen från skolår 1” (Lundahl m fl., 2010, s 50). IUP är en offentlig handling som förvaras hos en myndighet och vem som helst kan ta del av den allmänna handlingen när som helst.

3.10 Styrkor och svagheter med bedömning:

Idag har bedömning blivit något som påverkar alla inblandade men främst elever och pedagoger. Förr var det nästan aldrig något man diskuterade men det har blivit ett område man problematiserar allt mer idag (Pettersson, 2007). Idag finns risken att bedömning istället blir en kontroll av elever för att se om de har nått målen i kursplanen, samt att mäta deras styrkor och svagheter för att utifrån det kunna lägga upp och planera sina lektioner (ibid). Pettersson (2007) menar att lektionerna blir likformiga om pedagogen enbart utgår från elevernas styrkor och svagheter och bara lär eleverna på ett visst sätt, idag är lärande och utbildning mycket mer komplext än så.

Om man som pedagog istället kan tolka elevers kunskapsvisande och de belegg de har för vissa kunskapsområden kan man utifrån det lägga upp en professionell undervisning som utvecklar varje enskild elev på hans/hennes kunskapsnivå.

Viktigt att veta om bedömning är att det är flera steg man måste vara medveten om innan man bedömer en elev. Först måste man välja vilken form av bedömning man ska använda sig av och innehållet, pedagogen ska även observera elevens uppgifter och därefter analysera och dokumentera innehållet (ibid). Använder pedagogen sig dessutom av formativ bedömning måste man göra återkopplingar med eleven och se hur man tillsammans kan gå vidare för att eleven skall fortsätta utvecklas. När det sedan är dags för bedömning måste man göra jämförelser mellan elevens kunskapsvisande och mål och kriterier.

Det är alltså inte tillräckligt att behärska bedömningstekniker utan pedagogen måste också veta hur den kan främja elevens lärande samt vilka konsekvenser bedömning kan få för undervisningen. Petterson (2007) skriver vidare att det är viktigt att pedagoger är medvetna om sina egna styrkor och svagheter kring bedömning. Samtidigt måste man även kunna tolka internationella undersökningar såsom NU, PIRLS, PISA och TIMSS (internationella kunskapstester) kritiskt.

Bedömning kan som sagt både vara till fördel och nackdel för eleven. Om pedagogen analyserar kunskaperna en elev innefattar och hjälper honom/henne framåt att utvecklas och att eleven själv ser att den kan och vill så blir bedömningen positivt utvecklande. Om pedagogen däremot riktar in sig på negativ kritik i bedömningen och påpekar elevens fel och brister får eleven känslan av att den varken kan eller vill, och då blir bedömningen negativ och ett hinder för elevens kunskapsutveckling (ibid).

Vid utvecklingssamtal är det ofta pedagogen som får föra talan för vad andra pedagoger har sagt om eleven inom vissa ämnen (ex musik och idrott). Att förmedla bedömning är en väldigt svår uppgift och det kan uppstå problem om elev eller förälder vill diskutera vad en annan pedagog har sagt än klassläraren. Det finns dokument på att pedagoger tycker det är problematiskt att formulera omdömen, speciellt skriftliga. Ofta har det att göra med tidsbrist samt att man inte har tillräckligt med resurser för att kunna dokumentera så mycket som man vill. Dessutom brukar pedagogens kollegor göra korta eller otydliga skriftliga omdömen vilket gör det ännu svårare för pedagogen att föra budskapet vidare till elev och förälder. Detta kan i sin tur leda till besvärliga situationer för pedagogen som är jobbiga att hantera (Lundahl och Folke-Fichtelius, 2010).

3.11 Tidigare forskning

En fråga vi diskuterat mycket och funderat över är hur bedömning ser ut och fungerar runt om i de svenska skolorna. Tidigare studier som gjorts för årskurs fyra-sex visar på att en orsak kan vara att pedagoger tolkar styrdokument och bedömningsunderlag olika. Man har även kommit fram till att centrala bedömningsmaterial är examinationsuppgifter som delas upp i läxförhör, prov, redovisningar, utvärderingar och inlämningsuppgifter, men de som används flitigast och återkommer mest är framförallt prov, läxförhör och diagnoser (<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660,04-04-12> & Skolverket, 2011).

Enligt studien har man fått fram att IUP och skriftliga omdömen används allt flitigare i skolorna idag som bedömningsunderlag, men även dessa används på olika sätt beroende på pedagog. När man utför en IUP använder man sig ofta av olika datorprogram, t.ex. PingPong, Unikum och skola24. Många pedagoger känner sig idag tryggare med IUP och vad som skall dokumenteras där jämfört med skriftliga omdömen. En IUP ska lyfta fram och vara som ett dokument som fylls på under ett utvecklingssamtal med både föräldrar, lärare och elev. Sedan är IUP:n ett lärardokument och vissa har valt att även använda det i undervisningen där eleverna då själva får arbeta med sina mål, detta är då den formativa bedömningsformen (<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660,04-04-12> & Skolverket, 2011).

När det handlar om skriftliga omdömen skiljer sig även dessa åt mellan olika pedagoger och olika skolor. Vissa har ofta bara ett papper med en ruta man kryssar i om eleven uppfyllt kraven eller inte. Medan vissa pedagoger ibland gör nya ”rutor” för att få ett större bedömningsspann att utgå från.

Det man fått fram genom det här är att det är många som idag blandar in elevers personlighet när de skriver skriftliga omdömen, vilket ger en felaktig kunskapsbedömning utav eleven. Utöver det ligger ofta prov och examinationsuppgifter som grund till de skriftliga omdömena (Ibid).

Tidigare forskning visar även på att pedagoger tycker det är betydligt enklare att bedöma i matematik, svenska och engelska, och detta ligger i grund för att det är i dessa ämnen man har nationella prov. Även i de ämnen som pedagogerna har mest utbildning i är lättare att bedöma. Pedagoger anser även att det är svårare att göra ämnesbedömningar när man har en elev dagligen i alla ämnen, just för att pedagogen då ser hur effektiv en elev är, eller hur mycket någon kämpar, om någon är stökig osv. Det är även lätt att man generaliserar en duktig elev över alla ämnen, t.ex. att Kalle är väldigt bra på svenska, och då är han även duktigt i matte. Man drar elevens ”duktighet” till flera ämnen, istället för att skilja på elevens kunskap i alla de olika ämnena (ibid).

Ytterligare tidigare studier påvisar att pedagogerna dokumenterar och bedömer eleverna med grund i pedagogernas egen dokumentation, men även utifrån elevernas dokumentation i form av till exempel portfolio och individuella utvecklingsplaner. Pedagogerna har olika uppfattning och synsätt på bedömning i skolan, några pedagoger menar att bedömning är baserat på läroplaner och kursplaner där man genom bedömning får en överblick i hur eleven ligger till kunskapsmässigt just nu, eller hur elevens kunskaper ser ut idag och jämför detta med vad de ska kunna i slutet av terminen. Andra pedagoger utformar bedömningen själva och använder bedömning vid behov.

Bedömning upplevs också som en fördel för pedagogen och undervisningen då man genom bedömningen ser hur eleverna ligger till och hur undervisningen bör läggas upp utifrån elevernas tidigare kunskaper och erfarenheter. Många pedagoger anser att skriftliga omdömen medför ökad arbetsbörda och stress över att inte hinna med det övriga arbetet. Dock ser pedagoger bedömningen som en självklarhet i skolarbetet. Omdömena medför även en tydlighet för elevernas vårdnadshavare (<http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/9776/1/HT07-2611-063.pdf> 06-04-12).

4. Teoretiska utgångspunkter

I en studie använder man oftast inte hela teorier utan enbart vissa delar av dem. Till största del sorterar man ut huvudbegrepp ur teorin som man sedan har som utgångspunkt och analyserar studien utifrån. När man talar om ”teorier i uppsatsen” innebär det ofta ”utvalda begrepp från teorierna” (Rienecker & Stray Jorgensen, 2011, s 281).

4.1 Konstruktivism

Huvuddragen för denna teori är att individen står i centrum och man talar om att eleverna är desamma som oskrivna blad som skall fyllas på med ny kunskap hela tiden. Pedagogen i sin tur har redan en helhetsbild på grund av sina egna erfarenheter. Det är med elevernas tidigare erfarenheter och förkunskaper som man skapar en grund för eleverna att kunna ta in ny kunskap. Utifrån detta är det viktigt att pedagogen känner varje elev och förstår hur han/hon tänker.

Pedagogens roll är att uppmuntra eleven, gärna med öppna frågor där det inte finns några självklara svar, utan pedagogen skall bara ifrågasätta hur eleven kommit fram till sitt resonemang.

Det är viktigt att eleven hela tiden står i fokus och att pedagogen hela tiden skall uppmuntra sina elever att utveckla sina tankar, resonemang och svar. Lärandet är en process som är aktiv och måste därför hela tiden fyllas på med ny kunskap (Claesson, 2002).

4.2 Sociokulturell inriktning

Jämfört med konstruktivismen som lägger den enskilda individen i fokus, fokuserar det sociokulturella perspektivet på den sociala miljön. ”Det är genom att delta i ett sammanhang, vara i en kontext, som lärandet äger rum.” (s. 29). När man från början kommer till en ny miljö/plats/sammanhang är allt okänt men desto längre man befinner sig på platsen desto mer lär man sig. Claesson (2002) talar om att lärandet skall vara aktivt och konkret och att det är inlärningsprocessen som ska ligga i fokus, inte själva slutprodukten. Eleverna skall lära sig genom ”learning by doing” (s 31), alltså lära av varandra genom bland annat experiment och gruppdiskussioner.

Däremot skall pedagogen hela tiden vara med och sätta upp mål för undervisningen, och skulle eleverna inte förstå syftet och innehållet med undervisningen skall pedagogen finnas där för att leda eleverna in på rätt spår igen. Även klassrumsmiljön har en stor och viktig betydelse för lärandet och det är upp till pedagogen att skapa en god klassrumsmiljö som främjar elevernas utveckling.

Den sociokulturella inriktningen talar även för att eleverna skall känna sig trygga i sig själva och våga känna sig fria att kunna tänka fritt, samt att dela med sig av sina egna åsikter, reflektioner och tankar i klassrummet. Det skall helt enkelt inte finnas några ”rätt och fel” i klassdiskussioner och alla skall kunna få komma med sin åsikt utan att känna sig hånad eller nertryckt (Claesson, 2002).

5. Tillvägagångssätt

5.1 Metodval

När man väljer metod är det viktigt att ställa för och nackdelar mot varandra för att se vilken metod som passar studien bäst (Rienecker & Stray Jorgensen, 2011). Från början hade vi tänkt använda oss av en kvantitativ undersökningsmetod och skicka ut enkäter till olika pedagoger för att se vad de tycker och tänker kring bedömning. Ganska snabbt förstod vi att detta inte kommer gynna vår undersökning då vårt syfte är att ta reda på vad pedagoger anser om bedömning och vi behöver därför gå ut och intervjua olika pedagoger för att få en djupare syn. Fördelarna med enkätundersökningar är dock att man kan nå ut till fler svars personer och man blir anonym i sitt svarsresultat då man ofta skriver in svaren på datorn i ett enkätformulär. Svarspersonerna kan även våga svara mer ”ärligt” om det är en enkätundersökning då ingen ser vem som svarat vad. Nackdelarna med att utföra en kvantitativ undersökning med enkäter är att vi som forskare inte får lika utförliga svar som man får i en intervju. Det kan även uppstå missförstånd om svars personerna inte förstår frågorna, och då finns det ingen möjlighet att ge dem en förklaring heller.

Vi har därför valt att utföra en kvalitativ undersökning med intervjuer som metod. Genom att ställa frågor till respondenten får vi mer utförliga svar och skulle respondenten anse att en fråga är otydlig kan vi enkelt förklara vad vi menar. Vid intervjuer finns det även möjlighet att ställa följdfrågor för att få veta mer vad respondenten anser kring ämnet.

Trost (2010) påpekar vikten av att om man som forskare vill förstå hur någon resonerar eller tänker så ska man använda sig av en kvalitativ studie. Det vi kan se som nackdel med intervjuer kan vara att respondenten inte vågar vara helt ärlig i sina svar och istället svara det den "tror" att vi vill höra, istället för vad han/hon egentligen tycker. Detta är vi fullt medvetna om i vår studie, samt att resultatet kan skilja sig beroende på om en intervju är en timma lång jämfört med 15 minuter kort.

Till skillnad från en kvantitativ undersökning är det inte lika lätt att generalisera när man utför en kvalitativ studie, och framförallt om man utför en liten undersökning vilket vi kommer göra (Trost, 2010). Dock påverkar inte detta vår studie, då vårt syfte är att ta reda på hur olika pedagoger tycker och tänker kring bedömning och vi vill få en inblick i hur de ser på det. Ytterligare än nackdel som (Trost, 2010) talar om är att det tar väldigt lång tid att sammanfatta intervjuer vilket kan bli ett hinder för forskarna, dock blir det inte lika många svarsbortfall vid en intervju då man sitter tillsammans med respondenten och antecknar/spelar in under samtalet.

För att få en bredare syn på pedagogers reflektioner kring bedömning hade det varit bra att komplettera intervjuerna med observationer (Eliasson m.fl. 2011). På så sätt får man en större möjlighet att jämföra pedagogernas svar med hur de faktiskt arbetar med det i verkligheten. Vid observationer får man ofta ut svar som man inte får via en samtalsintervju och detta är styrkorna med observationer, man får helt enkelt se pedagogen i sin "rätta miljö". Däremot finns det även nackdelar med observationer vilket kan vara att pedagogen arbetar väldigt "duktigt" under tiden som han/hon blir observerad vilket då kan ge en missledande bild av studien. Likaså att bedömning inte alltid sker vid varje lektionstillfälle och då blir det svårt att observera. Även observatören kan göra fel genom att undersöka fel moment och då drabbar även detta studiens forskningsresultat.

På grund av tidsbrist bland pedagoger har vi valt att helt avstå från att göra observationer, då vi anser att tiden inte är tillräcklig, samt att vi anser att det finns fler nackdelar än fördelar med observation för vår studie. Detta gör att vi enbart kommer använda kvalitativa intervjuer som metod i vår forskning.

5.2 Intervju som vetenskapligt redskap i empirin

Syftet med vår studie är att undersöka vad olika pedagoger anser om bedömning i skolan. Vid val av metod kommer vi att använda oss av samtalsintervjuer. En samtalsintervju innebär en dialog mellan intervjuaren och respondenten där färdiga frågor ställs till respondenten. Genom intervjuer får vi möjlighet att ta del av pedagogers tankar och åsikter, intervjuer är även en bra forskningsmetod då vi själva får en djupare samhörighet med respondenten och svaren blir mer utförliga jämfört mot en enkätundersökning som endast resulterar i korta och ofta opersonliga svar. Det blir även svårare att få en klar bild av respondenten i en enkätundersökning. Vid intervjuer kan vi ställa följdfrågor och mötet mellan intervjuaren och respondenten blir ofta personligt och i mötet med respondenten kan vi på ett enkelt sätt klargöra våra intervjufrågor.

Vi kommer att göra en respondentundersökning där fokus läggs på respondentens tankar och svar kring vår undersökning. Vi ställer liknande frågor till alla svars personer för att sedan kunna finna samt söka mönster i respondenternas svar som vi därefter analyserar "Vid en samtalsintervjuundersökning handlar det ofta om att kartlägga människors uppfattningar på ett område för att därigenom kunna utveckla begrepp och definiera kategorier" (Eliasson m.fl. 2011, s. 259).

Till en början hade vi även tänkt använda oss av enkätundersökningar vilket är en bra metod när man vill nå ut till många pedagoger/ respondenter. Svaren är lättare att generalisera och då respondenten är anonym är chansen större att respondenterna vågar göra fler ställningstagande och uttrycker sig mer, tillskillnad mot hur resultatet hade blivit vid en samtalsintervju (Stukat, 2010).

Vid en frågeundersökning ställer man normalt sina frågor till ett (ofta slumpmässigt) urval av personer från en bestämd population och hoppas därmed kunna generalisera resultaten från urvalsundersökningen till hela populationen. Meningen är med andra ord att svarspersonerna skall vara representativa så att man kan uttala sig om hur vanligt förekommande olika svar är i hela populationen. Vid en samtalsintervjuundersökning är det inte personerna utan de olika uppfattningar och tanke kategorier som personerna ger uttryck för som står i centrum. Målet här är att fånga in och kartlägga alla de olika uppfattningar som finns när det t.ex. gäller makt, demokrati eller skäl för brottsligt beteende (Esaiasson m.fl., 2011, s 260).

Dock är inte syftet med studien att generalisera vad alla lärare anser om bedömning, vi vill ta reda på ett antal lärares utsagor vad gäller bedömning. Därför anser vi att samtalsintervjuer är den bästa metoden för vår studie.

5.3 Urvalsgrupp

Totalt har vi intervjuat fyra stycken pedagoger med syfte att undersöka vad pedagoger anser om IUP, utvecklingssamtal samt bedömning. En vanligt förekommande urvalsprincip inför en intervju är då forskaren vill nå så kallade centralt placerade källor. Med detta menas att forskaren i många fall redan i förväg har fastställt vilka intervju personer som skulle kunna passa till undersökningen och uppfattas som mest viktiga (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2011).

Urvalet gjordes i syfte med att få ut så mycket av undersökningen som möjligt och de avgörande kriterierna handlade om kunskap och erfarenhet. Vid val av intervju personer var det självklart för oss att det var pedagoger som var centralt placerade källor för vår studie. Detta av den orsaken att vårt syfte är att undersöka vad olika pedagoger anser om IUP, utvecklingssamtal och bedömning. Utifrån det valde vi att kontakta pedagoger som varit verksamma inom skolan i minst två år.

Trost (2010) talar om bekvämlighetsurval vilket är en vanlig och praktisk metod för att få ett strategiskt urval, som innebär att man väljer ut personer som är av intresse för undersökningen och som är "lättillgängliga". Vi tog kontakt med pedagoger på våra VFU-platser (verksamhetsförlagd utbildning) som vi sedan tidigare var bekanta med och som vi ansåg var viktiga för vår undersökning. Förutom dessa pedagoger besökte vi även andra skolor för att få tag i pedagoger som ville ställa upp på intervjuer och fick tag på en pedagog. Samtliga i urvalsgruppen var utbildade pedagoger som bedrev undervisning i klasser med elever i årskurs 1, 4 och 5. Två av pedagogerna arbetar på en skola utanför en storstad och de andra två pedagogerna arbetar på en skola i en storstad.

Esaiasson m.fl. (2011) menar att det är till fördel om urvalsgruppen av respondenter är främlingar. Respondenten känner sig i många fall tryggare och vågar svara mer utförligt och öppet på intervjufrågorna om respondenten och intervjuaren har en begränsad relation till varandra.

Skulle vi däremot intervjua vänner eller kollegor menar Esaiasson m.fl. (2011) att det finns risk att resultatet inte blir lika pålitligt då det kan bli svårt att hålla en vetenskaplig distans till personer som man känner.

Då många pedagoger är upptagna med skolundervisning, planering, möten och förberedelser inför vårterminens utvecklingssamtal med mera valdes bekvämlighetsurvalet på grund av att det var lättare att tillfråga majoriteten av pedagoger som var bekanta till oss genom VFU. Dock behövde vi fler pedagoger till vår studie och därför intervjuade vi även pedagoger vi aldrig mött tidigare.

Vi är även medvetna om att alla våra respondenter är kvinnor vilket kan påverka resultatet, dock fick vi inte tag på några manliga pedagoger som kunde ställa upp på intervjuer. Det har även varit problem att få tag i kvinnliga pedagoger som kunnat ställa upp på intervjuer då de ansett att de inte haft tid eller inte "har tillräckligt med kunskap om bedömning" vilket gjort att vi bara kunnat utföra 4 stycken intervjuer. Dock kommer det inte påverka resultatet att vi bara har intervjuat kvinnor då vårt syfte är att få en insyn i hur pedagoger ser på bedömning. En svårighet vi stött på är att vi utfört vår studie under vårterminen då det är många pedagoger som är upptagna med sitt eget arbete. Pedagogerna får mycket frågor om att ställa upp på intervjuer av olika studenter och har inte tid till alla, vilket har lett till svårigheter för oss vad gäller att få tag på respondenter.

5.4 Genomförande av intervjuerna

Vi har sammanlagt intervjuat fyra stycken pedagoger om vad de anser om bedömning utefter våra intervjufrågor (se bilaga). Platsen vi valde att utföra intervjuerna på var på respondenternas "hemmaplan" d.v.s. deras arbetsplats och deras kontor. Enligt Trost (2010) är det viktigt att man utför intervjuen i en miljö där respondenten känner sig trygg och att det ska vara lugn och ro. Däremot bör man undvika att utföra intervjun hemma hos intervjuaren då respondenten lätt hamnar i ett underläge, däremot kan man vara hos respondenten men då finns det risk att man kan bli störd av t.ex. telefon som ringer eller att något barn kommer hem osv.

Vi valde att utföra intervjuerna tillsammans och delade inte upp oss. Det finns både för och nackdelar med att vara två personer som intervjuar. Fördelarna är att man kan hjälpa varandra om man är samspelta, eller att om ena personen är väldigt duktig på att intervjua kan den andra "lära sig". Nackdelen kan däremot vara att intervjupersonen känner sig i underläge och det blir en "två mot en situation"(Trost, 2010). Innan intervjuerna startade hade vi talat om för respondenterna att vi skulle utföra intervjuerna tillsammans och vi fick godkännande av alla.

För oss var det viktigt att intervjua varje person enskilt och inte använda oss av gruppintervjuer. Gruppintervjuer kan lätt leda till att alla inte kommer till tals då de mest pratsamma tar över samtalet och skulle man be de pratsamma att tysta ner lite kan det leda till en spänd situation, vilket inte är bra vid intervjuer (Trost, 2010). Vid gruppintervjuer kan det även lätt bli att svaren blir "eniga" trots att respondenterna tycker olika, men i grupsituationer blir det ofta att man sympatiserar med varandra. Skulle detta ske får man inte ut den "exakta" informationen från varje enskild respondent, vilket i sin tur då kan missleda studien.

Under tiden som vi intervjuade spelade vi in samtalet med bandspelare samtidigt som vi antecknade. Varför vi valde att spela in är för att man då lättare kan få med citat från respondenten och man kan lyssna igenom intervjun noga efteråt. Om man endast antecknar finns det risk att glömma och missa mycket av vad respondenten säger.

Det kan även upplevas som ett störningsmoment om intervjuaren gör anteckningar hela tiden, det blir då lätt att man "glömmer av" respondenten. Vi valde att anteckna ibland, men huvuddelen av intervjuinformationen fångades med hjälp av bandspelare. Trost (2010) menar även att om man använder bandspelare kan man höra tonfall och ordval flera gånger efteråt och man får en detaljerad uppfattning av samtalet.

Nackdelen med bandspelare är däremot att det tar väldigt lång tid att lyssna av dem, samt att det kan vara besvärligt att behöva spola fram och tillbaka för att leta reda på en detalj. Man får heller inte med gester och mimik vid en bandinspelning tillskillnad från om man hade använt videokamera. Trost (2010) påpekar att man måste vara beredd på att alla inte vill bli inspelade och då måste man respektera det, under våra intervjuer fick vi spela in alla och på så sätt var bandspelare ett bra material för oss under intervjuerna. Dock måste man tänka på att man har en bandspelare som inte blinkar eller stör respondenten, samt att man innan intervjun ser till att det finns tillräckligt med batteri och liknande för att slippa störningsmoment under själva samtalet.

Att utföra intervjuer med respekt innebär bl. a. att man tittar respondenten i ögonen under samtalet. Skulle man istället titta ner finns risken att man upplevs som generad vilket en intervjuare aldrig skall vara. Däremot skall man inte stirra in i respondentens ögon, utan man ska bete sig så naturligt som möjligt under intervjun. Genom att tittat på respondenten kan man även läsa av deras kroppsspråk i vissa situationer och på så sätt få en "tydligare bild" av svaret de även säger verbalt. Givetvis måste man även vara noga med att inte bara läsa av kroppsspråk då det inte alltid menar något, exempelvis om respondenten sitter med armarna i kors behöver det inte betyda att den är avståndstagande (Trost, 2010). I vårt fall tittade vi på respondenten varje gång vi ställde våra frågor för att de inte skulle missuppfatta oss, samt att vi lyssnade med respekt när de talade. Ibland tittade vi dock ner då vi antecknade, men situationen kändes bra och avslappnad.

Våra intervjuer tog allt mellan 30 minuter fram till 1 timma och vi hann med alla våra intervjufrågor vid varje intervjutillfälle. Vi talade om för respondenterna att de inte skulle behöva känna sig stressade och på så sätt kunde vi utföra intervjun i en trygg miljö för båda parter. Skulle man ha en tidsgräns för intervjun blir det lätt att man skyndar på frågorna och att man inte lyssnar klart på respondenten. Detta är inte bara kränkande för respondenten, utan leder även till att resultatet till forskningen kan bli missvisande om respondenten inte får prata till punkt. Därför valde vi alltid att ha obegränsat med tid till varje intervjutillfälle så att alla skulle ha möjlighet att säga sina åsikter och tankar kring varje fråga.

Enligt Esaiasson m.fl.(2011) stödjer sig inte intervjuer som utgår ifrån respondenter på källkritik. I detta fall är det mer av intresse för intervjuaren att ta del av respondenternas/ pedagogernas personliga föreställningar och synpunkter, det finns inget rätt eller fel svar. Vid den här typen av intervju gäller det för intervjuaren att till största möjligghet ta till sig av respondentens tankevärda och akta sig för att blanda in egna fördommar och tolkningar.

5.5 Insamling av data

Stukát (2007) påpekar vikten av att man i en kvalitativ studie behöver diskutera hur man fått fram och tolkat sitt resultat. Det är därför viktigt att man som forskare tydligt och noggrant beskriver hur själva tolkningsprocessen av materialet har gått till.

Då vi använde oss av ljudinspelare och anteckningar under våra intervjuer var detta det första vi började gå igenom vid bearbetningen av vårt material. Vi läste igenom våra anteckningar direkt efter intervjuerna och renskrev dem när vi hade det ”färskt” i minnet.

Trost (2010) menar att det är lämpligt att bearbeta sitt material i tre faser vid en kvalitativ undersökning, först samlar man in sitt material, sedan analyserar man det och avslutningsvis tolkar man det. Bearbetningen av materialet startade i tidig fas, redan under intervjuerna då vi läste av respondenternas kroppspråk, mimik, tonfall mm. Detta gjorde att vi kunde tolka svaren lättare, samt uppskatta om de var negativa eller positiva till olika saker.

Vi har arbetat utifrån dessa tre faser vid bearbetningen av intervjumaterialet och efter att vi samlat in materialet som skedde under intervjutillfällena började vi analysera det. Vid analyseringsfasen lyssnade vi igenom ljudspelaren flera gånger och hade våra tidigare anteckningar med oss samtidigt som vi skrev ner nya anteckningar utifrån vad som sas på ljudspelaren. Då vi lyssnat igenom respondenternas svar och skrivit ner anteckningar gjorde vi en jämförelse mellan våra anteckningar. Genom att jämföra och läsa igenom varandras anteckningar minskar risken för feltolkningar.

Avslutningsvis gjorde vi jämförelser mellan de olika respondenternas svar för att se vilka skillnader och likheter som fanns för att sedan börja tolka materialet i vår studie. Resultatet som vi fick fram genom vår studie har sedan analyserats för att kunna besvara de frågor vi har ställt.

5.6 Studiens trovärdighet

När man utför en studie är det viktigt att reflektera över hur pålitligt resultatet egentligen är menar Stukát (2007). Vet man som forskare om vilka felkällor som finns blir studien mer trovärdig, samt att det är viktigt att man diskuterar styrkor och svagheter. Oavsett hur ”duktig” man är på att forska och göra undersökningar så finns det alltid mer eller mindre brister i en undersökning, och är då forskaren medveten om detta höjer det studien. Det är mycket bättre att vara medveten om sina brister och tala om det för läsaren, istället för att andra avslöjar dem. Det finns tre huvudsakliga begrepp inom detta ämne och dessa är; reliabilitet, validitet och generaliserbarhet (Stukát, 2007).

5.6.1 Reliabilitet

Vanliga brister som kan ske i en kvalitativ undersökning är att det kan ske feltolkningar av frågor som ställs vid en intervju, eller att man störs av yttre störningar under undersökningen. Sedan kan studien även påverkas av dagsformen hos respondenten, hur ”villig” han/hon är att svara på frågorna samt hur utförliga svaren blir (Stukát, 2007). Något vi även är medvetna om är att respondenterna kanske svarar det dem tror att vi vill veta, istället för att svara hur det faktiskt är.

Det kan finnas många reliabilitetsbrister som man kan lyfta fram. För att öka och kontrollera reliabiliteten kan man upprepa sina mätningar, skulle de två prövningarna skilja sig åt har man inte en trovärdig reliabilitet. I vår studie har vi intervjuat fyra stycken pedagoger, skulle vi ha intervjuat fler pedagoger betyder inte det att reliabiliteten skulle ökat då pedagogernas svar är individuella och personliga. Vi skulle kunnat intervju 75 pedagoger och fått 75 individuella svar. I vår studie är reliabilitet inte av så stor vikt då vi utför en kvalitativ studie med intervjuer som utgångspunkt till vårt resultat (Stukát, 2007).

5.6.2 Validitet

Innan vi utförde våra intervjufrågor på pedagoger inom skolverksamheten prövade vi dem först på vänner och bekanta. Detta för att öva oss själva, samt att se hur respondenten förstod våra frågor, hur tydliga vi var. Utifrån detta gjorde vi om vissa frågor för att kunna få en högre validitet.

För att få en ”bekväm” situation med respondenten hade vi lång tid på oss under varje intervjusamtal, då vi ville att respondenten skulle få tid att både tänka och uttrycka sig. Skulle vi haft en tidsgräns skulle respondenternas svar möjligtvis sett annorlunda ut. Vi valde även att ställa följdfrågor för att verkligen vara säkra på vad respondenten menade i vissa svar, samt att vi ville få fördjupad inblick i vad de menade.

Stukát (2007) menar att trots att man förbereder sig innan är det ändå inte säkert att validiteten bli hög. Detta på grund av att man aldrig kan veta om respondenterna är ärliga eller inte. Om vi ställer frågan om pedagogen följer skolans bedömningsregler så svarar han/hon förmodligen att den gör det, men vi kan aldrig veta om det faktiskt är så. Ibland vill respondenten svara det den tror att vi vill höra, istället för att vara ärliga, de vågar helt enkelt inte berätta om sina brister (Stukát, 2007). För att undvika detta är det bra enligt Stukát (2007) att skapa en trygg relation, och detta gjorde vi genom att bl. a. ha obegränsat med tid, samt att diskutera innan intervjun om vilka vi är och vårt syfte med intervjun, allt för att skapa en god relation innan samtalet.

5.6.3 Generaliserbarhet

Enligt Stukát (2007) är det viktigt att generalisera sin studie samt veta för vem resultatet är för. Vilken urvalsgrupp är studien riktad till? I vårt fall vill vi ta reda på vad pedagoger anser om bedömning och vi vill ta reda på vad *de* tycker och tänker. Detta medför att vår studie huvudsakligen är riktad till personal i skolverksamheten som stöter på bedömning dagligen. Trost (2010) menar dock att det är lite egendomligt att tala om tillförlitlighet och generaliserbarhet i en kvalitativ studie. Vi har därför valt att inte fokusera på att generalisera då vi lägger fokus på de enskilda pedagogernas svar och kommer utifrån dem göra en analys.

5.7 Forskningsetik

När vi tog kontakt med våra intervjupersoner berättade vi direkt för dem vad vår studie handlade om samt vårt syfte med undersökningen. Innan vi startade med intervjuerna informerade vi respondenterna om hur länge vi antog att intervjun skulle hålla på, så att de var medvetna om vad som gällde innan vi började. Trost (2010) menar att man måste tala om för respondenten vilken typ av frågor som kommer ställas, men att man inte ska berätta allt för detaljerat för att man inte ska styra respondenten åt något håll innan intervjun startat. Ytterligare något vi berättade för respondenterna innan påbörjandet av intervjuerna var vikten av de fyra etiska kraven (vetenskapsrådet) som finns inom forskning. Respondenterna var då medvetna om att de fick avbryta när de ville och att de är anonyma (Trost, 2010).

Vi talade om för respondenterna att de inte behövde svara på alla frågor om de inte ville, eller inte hade någon tanke om frågan i sig. Detta för att de inte ska behöva känna sig tvingade att svara på någon fråga, samt att det blir en behagligare miljö för alla om man innan vet vilka regler som gäller.

Trost (2010) påpekar däremot att när man startat upp en intervju så har en tillfällig grupsituation skapats och att det därför vore oartigt av respondenten att inte svara på någon fråga. Vi valde att tala om för respondenten att de fick avgöra om de ville svara på en fråga eller inte innan intervjun startade.

Vi har även valt att göra om talspråk till skriftspråk när vi utfört citat i studien, då det kan kännas kränkande för den intervjuades integritet om man utför citat av deras talspråk, och de kan lätt bli att man avslöjar vem det är. Att göra om talspråket till skriftspråk utan att förvränga dem är ingen större fara påpekar Trost (2010). Man måste däremot vara noga med konfidentialiteten och att personen inte skall kunna pekats ut i studien (Trost, 2010).

Det finns fyra stycken begrepp/krav som är viktiga att känna till när man ska utgöra intervjuer då de står för individsskyddskravet. Dessa är Informationskravet, Samtyckeskravet, Konfidentialitetskravet och Nyttjandekravet. Vi är väl medvetna om dessa regler och kommer att informera respondenterna om dessa när vi är ute på fältstudier och intervjuar.

5.7.1 Informationskravet

Detta krav innebär att man alltid måste informera respondenten om vilka regler och villkor som gäller när de ställer upp att delta. De ska även bli informerade om att det är frivilligt och att de har möjlighet att avbryta sin medverkan om de vill. Det är även viktigt att man informerar om hur hela studien skall gå till så att de är medvetna om alla moment, och kan utifrån det avgöra om de vill ställa upp och delta eller inte. Innan undersökningen börjar ska de få en förhandsinformation om den ansvariga forskaren namn och institution för att kunna ta kontakt med denne om de behövs.

Som forskare är det även bra att meddela till respondenten om vilka nya kunskaper den kan ta del av efter forskningen och på så sätt motivera deras deltagande så att det blir så bra som möjligt. De ska även vara medvetna om att insamlad data enbart är för forskningssyfte och inget annat, samt att man talar om vem som finansierar projektet.

Allt detta ska respondenten vara medveten om innan undersökningen börjar, och det kan ske genom att man skickar ut information innan man startar sin intervju eller enkätundersökning mm (Vetenskapsrådet).

5.7.2 Samtyckeskravet

När man utför en undersökning måste man alltid få ett samtycke av undersökningsdeltagaren, och är han/hon under 15 år måste det finnas samtycke från vårdnadshavarna också. Detta krav är dock beroende av hur undersökningen ser ut, är det insatser som är aktiva av deltagarna krävs samtycke. Skulle man ta uppgifter från deltagare utifrån myndighetsregister eller fakta som lämnats ut genom t.ex. massmedia behövs inget samtycke.

Gör man en stor undersökning som exempelvis att man skickar ut enkäter behöver man ej ha fått samtycke i förhand, däremot är det viktigt att skicka ut utförlig information om undersökningen och vilka regler som gäller med enkäten. Då räcker det att man får samtycket tillbaka skickat till sig tillsammans med enkäten.

Ytterligare en regel i detta krav är att deltagaren har rätt att själv bestämma hur mycket och länge den skall vara med och på vilka villkor. Deltagaren skall även när som helst kunna avbryta sitt deltagande utan att det blir negativa följder för den. Skulle en deltagare välja att avbryta sin medverkan får man som forskare använda de material man hunnit samla in om inte den deltagande vill strykas bort helt från undersökningen.

När en deltagare beslutat om den skall vara med eller inte i undersökningen är det viktigt att man som forskare inte utsätter deltagaren för olämplig påverkan eller påtryckning. De skall helst inte finnas beroendeförhållanden mellan deltagare och forskare. Detta för att relationen mellan deltagare och forskare kan påverkas om något går fel. Skulle man däremot använda ett beroendedeltagande är det viktigt att man är informerad om tänkbara negativa konsekvenser som kan komma att uppstå, däremot måste deltagaren få information att det inte ska påverka hans/hennes beroendeställning i form av t.ex. sämre stöd hjälp, vård, behandlingar osv. (Vetenskapsrådet).

5.7.3 Konfidentialitet

Konfidentialitet handlar om sekretess och frågor som kan vara etiskt känsliga. Alla som ingår i forskningen har därför tystnadsplikt. Personuppgifter och uppgifter som kan uppfattas som etiskt känsliga av alla som ingår i forskningen ska förvaras så att obehöriga utifrån inte ska kunna identifiera respondenterna. De anteckningar som är skriftligt offentliggörande som till exempel publicering och muntlig redogörelse ska avrapporteras. Obehöriga ska alltså inte kunna urskilja data och de personer som ingår i forskningen. Konfidentialitet har alltså en nära förbindelse kring frågan om offentlighet och sekretess (Vetenskapsrådet).

5.7.4 Nyttjandekravet

Vid uppstarten av forskning eller av exempelvis en intervju bör forskaren noga betänka de risker som forskningen kan innebära, så att resultaten inte brukas felaktigt. I tveksamma fall kan överläggningar och råd göras med kollegor eller dylikt. De uppgifter som forskaren samlar in om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål. Insamlat forskningsmaterial och personuppgifter får endast ges ut till andra forskare med tillåtelse av de informatörer som medverkat i forskningen. Forskaren får heller inte sälja eller utlåna uppgifter om de enskilda personerna till företag och dylikt. Uppgifter som rör den som deltagit i en undersökning eller i forskning får inte användas för beslut eller åtgärder som påverkar den deltagande tvångsmässigt eller vid vård, utan samtycke av den inblandade. Den som har medverkat i undersökningen som uppgiftslämnare eller som respondent bör få anföra forskningsresultat i samband med egen begäran om hjälp eller vård från exempelvis sociala myndigheter. Forskningsresultaten får däremot inte användas av till exempel sociala myndigheter, mot undersökningsdeltagarnas vilja (Vetenskapsrådet).

6. Resultat och analys

Under den här rubriken kommer vi att beskriva vad vi fått fram genom våra intervjuresultat och samtidigt analysera dem utifrån litteratur och tidigare forskning. Vi kommer även att dela in de olika intervju svaren i olika teman då vi sett liknande mönster i vissa av svaren (Stukat, 2007). Vi har observerat att respondenterna svarat olika på vissa av våra frågor, dock är inte syftet att jämföra de olika pedagogernas svar utan att få en bild av hur de arbetar med bedömning och se vad deras tankar är kring begreppet bedömning.

Stukat (2007) säger ”att visa svaghet är styrka” (s, 135) och att man skall vara medveten om de felkällor som kan uppstå vid en studie. Vi har observerat att en av våra intervjufrågor inte varit tillräckligt relevant för vår undersökning och därför har vi valt att inte lägga så stor fokus på den frågan i vår resultatdel. Våra intervjufrågor kommer ligga som bilaga i slutet av arbetet.

De pedagoger vi har intervjuat undervisar i årskurserna 1, 4 och 5 och vi har valt att använda fiktiva namn i vår studie, detta för att ingen ska kunna kännas igen. Ellenor undervisar i årskurs 1, Kristin och Louise i en årskurs 4 och Sara undervisar i en årskurs 5 klass.

Vi har delat upp intervjufrågorna i fyra stycken teman utifrån dess innehåll, rubrikerna på de olika temana är; pedagogers syn på bedömning, dilemman vid bedömning, dokumentation vid bedömning och pedagogers inställning till bedömning och betyg.

6.1 Pedagogers syn på bedömning

Pedagogernas svar om begreppet bedömning var snarlika och skiljde sig inte mycket åt, enligt en av respondenterna är bedömning ett mätinstrument och något som är självklart i lärarkyrket. Ellenor menar att bedömning är en avkodning och ett mätinstrument av elevernas kunskap medan Louise anser att bedömning är att eleverna skall nå de utsatta målen när de slutat den aktuella terminen. Precis som Lundahl (2011) anser skall bedömning stärka lärandet, samt att i skollagen 4§ står det att ”skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden” (s, 12). Bedömning är även ett ”kvitto” enligt Sara för eleven att se hur långt den kommit, samt att det blir ett redskap för pedagogen att se hur undervisningen fungerar. Detta kan kopplas till vad Petterson (2007) anser när hon skriver att vi idag använder prov i olika former samt observationer för att sedan utvärdera detta och kunna arbeta vidare på bästa sätt utifrån den information man har om eleverna. Dock skilde sig Kristins svar emot de andras, då hon såg bedömning som ett merarbete från början men att hon med tiden ändrat uppfattning och skapat sig en mer positiv inställning till detta.

Ett antal pedagoger använder sig av formativ bedömning (Lundhal, 2011) och är väl medvetna om detta, medan de övriga också använder formativ bedömning utan att veta om det, men genom deras förklaringar om hur de bedömer ser vi att det är formativ bedömning de utför. De berättade att de följde upp sina elever och satt upp mål tillsammans, men de var inte medvetna om att det var formativ bedömning de använde. Detta kan kopplas ihop med konstruktivismen (Claesson, 2002) som menar att eleverna är som ”oskrivna blad” som skall fyllas på. Eleverna börjar skolan med individuella kunskaper och erfarenheter. Under skolåren ökar och utvecklas elevernas kunskaper och de oskrivna bladen fylls på. Att kontinuerligt sätta upp nya mål för eleven samt utvärdera elevens kunskapsutveckling är som sagt huvuddragen i formativ bedömning.

Dock använde pedagogerna inte enbart formativ bedömning utan även summativ bedömning då de bedömer elever utifrån prov och test och ser hur de ligger till kunskapsmässigt i nuläget. De berättade att de får ett avstamp om hur eleven ligger till i ett visst ämnesområde.

Gemensamt skriver alla pedagoger ner sina omdömen och bedömningar med hjälp av IKT (Informations- och kommunikationsteknologi). IKT innebär att pedagogerna dokumenterar elevernas kunskapsprestationer i olika datasystem som bl.a. heter Unikum och Hjärntorget. Dessa två system erbjuder pedagogiska verktyg för mål, planering, portfolio, bedömning och dokumentation i skolan. I dessa system får eleverna skriva ner sina mål samt hur de ser på sin egen kunskapsutveckling. Även föräldrarna har tillgång till Unikum och Hjärntorget och kan läsa om vad som står. Dessa program används som grund inför IUP och utvecklingsamtal, och alla pedagoger vi intervjuat ser positivt på dokumentationsunderlaget.

Två pedagoger använder sig även av en bedömningsform som är skapad i deras kommun, vi kallar den för ”Projekt x”. Projekt x innebär att man utför olika test med eleverna i årskurs ett för att se hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Ellenor berättade att det inte finns några mål som eleverna skall ha uppfyllt i årskurs ett, utan att hon enbart gör nulägesbedömningar av dessa elever. Använder man projekt x får man en inblick i hur eleverna ligger till och hur de skall fortsätta arbeta vidare för att nå målen i årskurs tre. Pedagogerna arbetar hela tiden i framåtriktat syfte med eleverna och ser hur de förhåller sig till de aktuella målen och vad som behövs tränas extra på för att de skall nå de fortsatta målen.

Louise i årskurs fyra kommer i framtiden att sätta betyg på sina elever då det till hösten 2012 införts betyg redan i årskurs sex. Hon talade om för oss att detta var nytt för henne och att allt hon undervisade om nu kommer ligga till grund för betygen i årskurs sex. Eleverna är medvetna om att de skall betygsättas i årskurs sex och de pratade mycket om det i klassen och alla elever är medvetna om vad som gäller och vad de bedöms på.

”En allsidig bedömning ska göras utifrån all tillgänglig information om såväl elevernas kunskaper som kunskapsutveckling” (Lgr 11, 2011, s 17). Detta kan kopplas till de resultat vi fick av de respondenter som deltog i vår studie. Som utgångspunkt för bedömning använder Ellenor målen för de nationella proven i årskurs tre. Utöver detta bedömningsunderlag använder hon även en så kallad ”månadsbok” som eleverna får rita och skriva i cirka en gång i månaden. På så sätt kan pedagogen och eleven tydligt se kunskapsutveckling. Även Kristin har en liknande bedömningsform som underlag när hon bedömer sina elever i årskurs fyra. Gemensamt med de två pedagogernas bedömning är att underlaget innehåller mycket texter som eleverna skrivit. Genom texterna kan pedagogerna få en klar bild av elevernas utveckling vad gäller stavning och meningsbyggnad. Ytterligare en utgångspunkt som pedagogerna använder är elevernas läsförståelse. Cirka en gång per termin utförs lästest med eleverna. Sara som arbetar i årskurs fem använder uppsatta mål som hon tillsammans med eleverna har skapat för ett visst ämnesområde som grund för bedömning. På så sätt blir även eleverna medvetna om vad som bedöms.

Samtliga pedagoger använder all sin undervisning som bedömningsunderlag, dock arbetar de utifrån olika huvudmoment som de grundar sin bedömning på. I det stora hela sker bedömning dagligen i verksamheten och allt eleverna gör bedöms mer eller mindre. Gemensamt för alla pedagoger är att de tycker att deras bedömningsform fungerar bra och att de inte är några problem.

6.2 Dilemman vid bedömning

Hur pedagogerna ser på tidsramen för bedömning skiljer sig åt mellan respondenterna i vår studie. Majoriteten upplever att tiden är ett problem men att det beror på hur man lägger upp sin planering som är avgörande för hur tidskrävande bedömningen blir. Louise menar att vissa veckor är väldigt tuffa och speciellt tiden innan utvecklingssamtal, medan andra veckor är lugna. Hon är medveten om detta och anser att det är ett bra system att arbeta utifrån, samtidigt följer hon även upp sina elever kontinuerligt under hela terminen och anser därför att tiden räcker till för bedömning. ”Jag ser det som min uppgift att bedöma och jag vill inte att någon annan ska bedöma mina elever”. Ellenor anser även hon att tiden är problematisk då det gäller att hinna med att sitta ner med de elever som behöver extra hjälp och stöd. Dock arbetar även hon med kontinuerlig uppföljning av sina elever och på så sätt hinner hon med, men hon menar även på att det inte hade skadat att ha mer tid utsatt för bedömning.

Kristin i årskurs fyra menar att hon har ”enkla ämnen” vilket gör att bedömningen inte blir allt för krävande, men att när eleverna närmar sig årskurs sex kommer hon börja ”klä på skelettet” och lägga mer tid då hon idag inte lägger den tid som krävs, detta sa hon som synonym till att det bara ”är toppen på isberget” som sker idag.

Vidare talade hon om att läraryrket blivit allt för administrativt på ett negativt sätt jämfört med hur det var när hon började arbeta med yrket. Fortsättningsvis berättade hon att det blivit mindre fokus på undervisning och mer på dokumentation, händelserapporter, IUP:er och liknande. Hon känner även att man ibland "arbetar i onödan" då det man dokumenterar om eleverna inte ens blir läst av föräldrarna och att de då känns som onödigt extraarbete.

Däremot är hon positiv till att skolverket har vissa mål uppsatta för eleverna då det syftar till en mer likvärdig utbildning för skolverksamheten i Sverige, men att det måste ske fler föreläsningar och diskussioner i lärarlaget samt avses mer tid till detta. Dock är det en ekonomi- och resursfråga.

Sara menar även hon att detta är en diskuterbar fråga, och påpekar att vi inte skall lägga mer tid än vad som är avsedd till bedömning. Idag blir alltför många pedagoger för ambitiösa, speciellt unga nyutbildade lärare som vill göra för mycket på en gång, "det får inte bli ett duktighetssyndrom". Dock påpekar hon vidare att det är viktigt att alla elever får sin egen personliga bedömning, men att man kan använda tidigare begrepp som använts i bedömning för att det inte skall bli ett överarbete.

Pedagogerna i vår studie anser att det borde ske mer diskussioner och träffar med sina kollegor för att bedömning skall bli bättre och likvärdig, och Louise menar att det idag är väldigt individuellt och att de flesta "kör sitt eget race". Dock menar hon även att alla är olika och inte tycker att samma saker är viktiga, därför sker bedömningen mestadels individuellt. På skolan där Ellenor arbetar har pedagogerna i grundskolan träffats för att diskutera hur man kan uppnå en så likvärdig arbetsmetod och bedömning som möjligt. Likt övriga respondenter i vår studie anser hon att pedagogerna arbetar väldigt individuellt och att vissa dokumenterar alldeles för mycket för att arbetet ska vara lönsamt.

En arbetsform som upplevts positivt av Sara, är att utse vissa pedagoger till en så kallad "IUP-grupp" som har workshops tillsammans med ett antal pedagoger på skolan. Pedagogerna som medverkat i workshopen för sedan informationen vidare till resterande pedagoger i arbetslaget. Lundahl (2011) menar att det har skett många diskussioner i Sverige om hur man skall nå en likvärdig bedömning och att det är en viktig fråga att ta upp. Vidare menar han att "Kanske är det så att likvärdigheten skulle kunna förbättras om fokus flyttades från tekniker för likvärdig bedömning till frågor om hur bedömningen skall bli en integrerad del av undervisningen, meningsfull för både lärare och elever" (s 67). Några av respondenterna i vår studie menar att det behövs mer fortbildning än vad som finns i nuläget, även Lundal (2011) menar att detta är en viktig del för en likvärdig skola och att fortbildningssatsningar sker på vissa skolor samt är under process.

Den likvärda bedömningen påverkas bland annat av antalet elever som ska bedömas av en och samma pedagog. Sara menar att ämneslärare ofta har ett stort antal elever att bedöma jämfört med en grundskollärare som följer samma elever under en längre tid. På grund av att det kan se så olika ut bland pedagogerna påverkas kvalitén på bedömningarna. Sara påpekar att om man har ca 100-200 elever att bedöma blir det lätt att pedagogen tvingas "hasta igenom bedömningen" och den blir inte lika djupgående och personlig för varje elev. Ofta skriver pedagogen liknande bedömningsunderlag för alla sina elever och ändrar bara något litet för att det ska bli personligt för varje individ.

Har man istället en klass på 25 elever man skall bedöma är det lättare att göra en individuell och personlig bedömning. Dock är likvärdig bedömning och undervisning inte detsamma som att alla pedagoger måste lägga upp sin undervisning likadant, utan det är viktigt att ta hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov anser Louise. Likvärdighet är att alla elever skall ha uppfyllt målen för avslutat ämne när det är klara (Lgr 11, 2011).

Majoriteten av respondenterna anser att det är fler fördelar och styrkor med bedömning än nackdelar. Genom bedömning stimuleras och motiveras eleverna. Genom bedömning kan pedagogerna mäta elevernas kunskaper samt utveckla undervisningen.

Bedömning medför enligt Kristin att man som pedagog läser igenom styrdokumentet och målen som finns i läroplanerna, vilket leder till en undervisning med kvalitet. Man kan inte bara undervisa i de ämnen som man själv tycker är roliga. Undervisningen blir mer likvärdig då samtliga pedagoger i Sverige måste följa styrdokumentet, detta blir även en garanti för att eleverna får med sig de kunskaper som står i läroplanen och som de förväntas kunna. Vad Kristin säger stämmer överens med vad som står i Lgr 11 (2011), ”läraren ska utifrån kursplanens krav allsidigt utvärdera varje elevens kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen” (s 18).

Varje elev skall utveckla en förmåga att själv kunna bedöma sina resultat samt reflektera över sina egna arbetsprestationer och förutsättningar (Lgr 11, 2011). Samtliga respondenter anser att eleverna ska vara väl medvetna om sin kunskapsutveckling och om vad som bedöms. En nackdel med bedömning kan vara att ”de svaga” eleverna påverkas negativt då de blir mer synliga och kan uppleva stress och konkurrens menar Louise. En annan nackdel enligt Ellenor är vissa föräldrar som pressar sina barn att prestera ännu bättre.

Sara har aldrig tänkt på för och nackdelar med bedömning men menar att det är *hur* man arbetar med bedömning som kan bli negativt. Det är viktigt att eleverna inte får känna sig kränkta, utan att de ser det som en möjlighet. Detta menar även övriga respondenter, att bedömning skall höja eleverna och styrka dem, inte vara ett hinder för deras kunskapsutveckling. Både Lundahl (2010) och Pettersson (2007) menar att bedömning både kan vara till fördel (framgångsperspektiv) och nackdel (bristperspektiv) för eleverna. Om pedagogen gör det på rätt sätt och ser fördelarna hjälper den eleven att utvecklas framåt, skulle pedagogen istället inrikta sig på det negativa bli bedömning ett hinder för eleven. Precis detta har respondenterna vi intervjuat sagt, och de är alla medvetna om att bedömning både kan hjälpa och stjälpa en elev. ”läraren ska arbeta för att stärka en elevs självförtroende och bild av sig själv genom att utgå från elevens förmågor och starka sidor [...] det handlar om att lyfta fram det positiva och konstruktiva och inte lägga energi på att leta efter fel och fallgropar” (Lundahl, 2010, s 40).

6.3 Dokumentation av bedömning

Lundahl (2010) tar upp ett vanligt förekommande problem vid bedömning som innebär att skriftliga omdömen ofta kopplas ihop till elevens beteende och personlighet istället för de konkreta kunskaperna som knyter an till kursplanerna.

Samtliga pedagoger har lärt sig att skilja på personlighet och kunskap vid bedömning av sina elever. Trots att vissa har elever som är stökiga och bråkiga på lektionerna så kopplas inte detta ihop med deras kunskapsbedömning, utan de bedöms utifrån de kunskaper de har. Dock talade Louise om att ofta hänger ”dåligt” beteende ihop med elever som inte uppfyller målen i kursplanen, men att det inte alltid behöver vara så.

Sara talade även om att i deras IUP finns det en social sida där man kan iaktta och observera elevens beteende, men hon påpekar även att detta inte får blandas ihop med kunskapsbedömningen.

IUP har blivit ett allt vanligare dokumentationsunderlag bland pedagogerna i skolan. Enligt tidigare forskning framkommer dock att pedagogernas arbetssätt varierar från skola till skola (Skolverket, 2011). Vad gäller IUP och utvecklingssamtal är pedagogerna i vår studie positiva till dokumentationsunderlaget. Dock var Kristin negativ till Hjärntorget i början då hon tyckte att det var ovant att gå från ”papper och penna” till att använda datorn som verktyg och hjälpmedel.

Med åren har hon skapat sig en positiv inställning till IKT och i nuläget ser hon systemet som ett ”praktiskt och proffsigt” hjälpmedel. Hon ser att eleverna blir mer delaktiga i sin egen utveckling samt att de kan styra samtalet bättre. Samtliga pedagoger ser även fördelarna med Unikum och Hjärntorget på så sätt att de tillsammans kan sätta upp nya mål med eleverna och föräldrarna. Det blir en ”mötesplats” för pedagog, elev och förälder. IUP är ett system som gör att föräldrarna kan följa sitt barns utveckling och även vara delaktiga i vad som dokumenteras. I Lgr 11 (2011) skrivs det att föräldrarna ska ha rätt att ta del av sitt barns skolgång och kunskapsutveckling. Enligt pedagogerna är en nackdel att det alltid finns föräldrar som inte har intresse och anser sig ha ont om tid och därför inte tar del av vad som står i IUP:n.

Ellenor som undervisar i en årskurs ett skriver inte ner i IUP:n om eleverna uppnått målen eller inte då det inte finns några mål för dem ännu. Istället strävar de för att nå de mål som finns för årskurs tre. Hon gör en nulägesbedömning i IUP:n, samt har en portfoliebok som hon kan följa eleverna i. I denna bok får eleverna rita och skriva ca 1 gång i månaden och utifrån det kan Ellenor se elevernas skriv- och bildutveckling. Sara i sin tur låter sina elever i årskurs fem ha som läxa att få fylla i sin egen IUP innan ett utvecklingssamtal. Detta för att eleverna ska bli delaktiga i sin utveckling. Utöver detta tycker Sara att det är bra om eleverna håller i samtalet mestadels själva, just för att kunna få fram sina egna åsikter och tankar. Det här kan kopplas till lärarens riktlinjer i Lgr 11 (2011) ”läraren ska genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling” (s 18).

Ett problem som kan förekomma vid utvecklingssamtal enligt Lundahl (2010) är att det kan uppstå kommunikationsbrister då en pedagog måste förmedla elevens bedömning från en annan pedagog som har vissa ämnen med eleven. Det är ofta svårt att formulera andra pedagogers skriftliga omdömen då de ofta är korthuggna, otydliga eller att man inte använder samma språkbruk. Detta är en av orsakerna till att det i många fall blir problem för pedagogen att förmedla rätt budskap till elev och förälder. Sara talade om för oss att det är viktigt att man samtalar med varandra inom lärarlaget innan ett utvecklingssamtal, att det är en del i förberedelserna. Hon fortsätter att tala om att ”språket är viktigt för att kunna tolka rätt”. Själva ser hon inga större svårigheter med att tolka sina kollegors omdömen, hon påpekar dock att det i vissa fall blir ett merarbete.

Samtliga pedagoger som vi intervjuat menar att det i flesta fall inte är några större problem att tolka andra pedagogers omdömen. Däremot om en förälder eller elev skulle ha funderingar över någonting under utvecklingssamtalet som pedagogen inte kan svara på, hänvisar de föräldrarna till att ta kontakt med den aktuella pedagogen via mejl eller telefon. Pedagogerna ser hellre att föräldrarna får tala med ”rätt pedagog” för att undvika felaktig tolkning och bedömningsförmedling.

6.4 Pedagogers inställning till bedömning och betyg

Samtliga pedagoger är positiva till de nationella proven i årskurs tre som är bra i det syfte att man får en inblick i elevernas kunskapsutveckling samt ett konkret mått på om eleverna klarar ”baskunskaperna”, Linda jämför proven med en ”kvalitetssäkring” d.v.s. att eleverna uppnått utsatta mål. Louise, Sara och Kristin som alla har äldre elever sa att de har inte själv utfört proven men är positiva till att veta hur eleverna ”ligger till” när de tar emot dem. Både Kristin och Ellenor anser att nationella prov i årskurs tre är ett bra material eftersom alla skolor i Sverige har ett gemensamt bedömningsunderlag, proven är standardiserade och ser likadana ut för alla elever i årskurs tre i hela Sverige.

Alla pedagoger arbetar helt enkelt med samma bedömningsmaterial. Kristin menar därför att det blir lättare att betygsätta eleverna när alla har samma bedömningsunderlag, och hade gärna sett att det fanns nationella prov i varje årskurs. Det blir en likvärdighet över landet. Lundahl (2011) skriver att det länge diskuterats i Sverige om en likvärdig skola där rättvisa är ett viktigt moment. Nationella proven är en del i en rättvis och likvärdig skola anser samtliga pedagoger.

Nackdelarna med nationella prov enligt pedagogerna är tiden. De anser att det är tidskrävande och vissa menar att de tvingas prioritera bort annan undervisning under perioden då nationella proven utförs. Ellenor som har årskurs ett menar på att hon kan bedöma sina elever utan nationella proven, likaså Sara talade om att ”projekt x” liknar nationella proven och man skulle klara sig med bara det bedömningsmaterialet.

Vad gäller frågan om när man skall börja betygsätta eleverna varierade det från pedagogerna. Både Ellenor och Louise hade inga direkta tankar om detta, utan tycker det är bra som det är. Kristin menar på att det är bra att börja betygsätta eleverna i årskurs sex som man skall börja med till hösten 2012 (www.folkpartiet.se). Sara däremot tycker man kan börja redan i årskurs ett för att eleverna skall bli mer ”seriösa” i skolan. Hon påpekar dock vikten av att *hur* man betygsätter och vilket sätt man gör det på spelar en stor roll för att det skall ge positiv effekt bland eleverna. Sara återkommer även till att tala om att det blir en ”avstämning” för att se hur undervisningen fungerar och om eleverna tar in de kunskapsmålen som krävs.

Pedagogerna i vår studie menar att eleverna inte berörs negativt av bedömning och betyg, då dem i största del påverkas positivt av det. Kontinuerligt arbetar pedagogerna för att göra sina elever medvetna om betydelsen av betyg och bedömning och är tydliga med att berätta varför de arbetar som de gör. De är noga med att eleverna ser sin egen kunskapsutveckling och själva är medvetna om den. Detta kan kopplas ihop med vad som skrivs i Skolverket (2001) där elevernas presentationer ska jämföras i relation till de kriterier och mål som finns skrivna i kursplanerna.

Då det finns vissa elever som blir stressade och nervösa inför prov eller betygssättning menar Kristin och Sara att det är viktigt att eleverna istället ser det som en naturlig del i undervisningen. Både Ellenor och Kristin menar att betyg och bedömning i många fall resulterar till en motivation hos eleverna och att de utstrålar stolthet och lycka när de klarat av ett prov.

7. Diskussion

Här kommer vi att diskutera resultatet i vår undersökning och jämföra det med vårt syfte och våra frågeställningar. Vi kommer även analysera och reflektera över resultatet med hjälp av tidigare forskning och övrig litteratur. Diskussionen kommer ske i fyra olika delar, dessa delar är de fyra teman som finns i resultat/analysdelen. Detta för att på ett tydligt sätt redogöra vad som framkommit i vår studie.

Här kommer vi även diskutera för och nackdelar med metoden vi valt. Metoden vi använt har vi tidigare nämnt under rubriken tillvägagångssätt.

7.1 Metoddiskussion

Vi är nöjda med metodvalet att utföra en kvalitativ undersökning med intervjuer istället för att använda enkätundersökningar. Under intervjuerna ställde vi följdfrågor till våra respondenter vilket gav oss mer utförliga svar, och detta hade vi inte haft möjlighet till om vi utfört en enkätundersökning.

Samtalen blev mer personliga då vi hade ett ”direkt möte” med våra respondenter, och detta påverkade givetvis vår studie på ett positivt sätt. I en enkät får man inte ut respondenternas ”personlighet” i samma utsträckning. Trots att respondenterna enbart var fyra stycken kvinnor anser vi att resultatet inte påverkades. Hade vi haft män i vår undersökning hade resultatet möjligtvis sett annorlunda ut, men då syftet är att undersöka hur pedagoger tänker och arbetar kring bedömning spelar könet ingen roll i vår studie.

Något som däremot blev ett problem för oss var att vi från början inte fick tag i respondenter. Detta medförde att vi förlorade mycket tid och inte hade möjlighet att börja analysera vårt resultat lika snabbt som vi hade planerat.

Som vi tidigare nämnt valde vi bort en intervjufråga, detta på grund av att den inte kändes relevant vilket vi fortfarande är positiva till. Frågan hade inte gett oss svar på varken syftet eller frågeställningarna som är utgångspunkt i vår studie.

I många fall är observationer intressanta och till fördel vid en studie, men i vårt fall upplevde vi att det inte skulle tillföra något relevant. En observation hade även varit svår att utföra i relation till de frågeställningar vi har i studien då bedömning inte går att se ”konkret” på samma sätt som vid ett samtal med pedagogen. Bedömning sker kontinuerligt under läsåret och vi skulle inte haft möjlighet att medverka vid varje pedagogs undervisningstillfälle.

7.2 Pedagogers syn på bedömning

Bedömning kommer alltid vara ett diskuterbart ämne och det finns de som både är för och emot det. Av de respondenter vi intervjuat har vi fått fram att bedömning är en bra metod för elevers kunskapsutveckling och att den formativa bedömningen dominerar. Dock är inte alla pedagoger medvetna om att det är formativ bedömning de använder. Genom pedagogernas förklaring av hur de bedömer och följer upp sina elever visade det sig att det är formativ bedömning som utövas. Dock utesluts inte den summativa bedömningen då samtliga pedagoger använder prov i sin undervisning som ett bedömininsunderlag. De menar på att man inte ”klara sig i skolan utan prov”. Man får elevernas kunskapssyn svart på vitt och det är ett populärt mätinstrument på elevers kunskaper bland pedagoger.

Formativ bedömning kan kopplas till de två lärandeteorierna; konstruktivismen och det sociokulturella perspektivet. Inom den formativa bedömningen är lärandet aktivt och processen skall vara i fokus. Pedagogen skall tillsammans med eleven sätta upp mål för undervisningen och detta är en del i det sociokulturella perspektivet. Däremot förespråkar även konstruktivismen för en aktiv lärandeprocess där resultatet inte skall vara i fokus, utan lärandeprocessen (Claesson, 2002).

Vid summativ bedömning behöver pedagogen varken känna sina elever eller ha en lärandeprocess i fokus, då denna bedömningsform ofta grundar sig på test och prov samt utgör en nulägesbedömning av elevens kunskap. Enligt Claesson (2002) ska undervisningen bl.a. stödja och underlätta elevens eget lärande utifrån den konstruktivistiska synen. Som tidigare nämnts använder pedagogen i många fall test och prov till att bedöma sina elever. Genom att pedagogen använder prov som bedömningsunderlag för att underlätta elevens lärande ser vi ett samband mellan konstruktivismen och summativ bedömning.

Historiskt sett har tidigare forskning varit kritisk till bedömning och bedömningen har gett negativa effekter på elevers lärande. Studier visar att man idag ser potential på bedömning och det finns många positiva effekter med bedömning. De bedömningar som har gett positiv inverkan på elevernas lärande är den formativa bedömningen.

Syftet med formativ bedömning är att påverka pågående läroprocess medan den summativa bedömningen innebär ett slutomdöme (Lundahl, 2011). Vad Lundal menar kan kopplas till hur två pedagoger i vår studie arbetar med bedömning. Några pedagoger arbetar medvetet med formativ bedömning men anser att den summativa bedömningen också är av stor betydelse. Det är intressant vad Lundahl m.fl. (2010) skriver vad gäller bedömning:

Newton (2007) menar att det inte är ett bedömningsinstrument i sig som bestämmer om det är formativt eller summativt. Istället bör vi reflektera över om bedömningsinstrumentet fyller ett formativt eller summativt syfte. Om syftet är formativt, ska eleven få framåtsyftande återkoppling [...] under den pågående processen. Om syftet är summativt, utvärderas elevens läsning vid speciella tillfällen under terminen, relaterat till vad eleven uppnått i förhållande till någon fastställd norm (s 190)

För att få en helhetsbedömning av eleven krävs både formativ och summativ bedömning, och som pedagog kan man inte utesluta det ena eller andra. Det är utifrån undervisningen pedagogen får reflektera och avgöra vilken bedömningsform som passar bäst för det aktuella tillfället. Det man kan klargöra är att formativ och summativ bedömning går hand i hand och att det inte går att utesluta en av bedömningsformerna.

Idag får pedagoger välja väldigt fritt vad de skall bedöma sina elever utifrån, så länge de följer målen som finns i de aktuella styrdokumenterna. Detta har i sin tur blivit en fråga om makt och vilka som bestämmer. Foucault som var en fransk filosof under 1900-talet menade att makt finns överallt. Enligt honom handlar makt alltid om relationer. I skolan finns den största makten hos pedagogerna vad gäller att undervisa och bedöma sina elever, Foucault menar att när makten är inriktad mot den enskilde individen (eleverna) kallas det för pastoral makt (Foucault, 1988). Pedagogerna i vår studie är medvetna om att de besitter stor makt men påpekade att de använder den makten till att utveckla elevernas kunskap genom att behandla makten med respekt.

Lundahl (2011) menar även han att pedagogerna har stor makt på elevernas bedömning och betyg, och att resultaten eleverna utför påverkas av vilken pedagog de har. En undersökning har visat att en ”bra” pedagog i sex månader har lärt sina elever lika mycket som en ”dålig” pedagog har gjort på två år. En annan studie har visat på att undervisningen håller högre kvalité och elevers resultat blir bättre om man har rätt personer som är pedagoger, att man utvecklar deras förmåga att undervisa, samt att man lät varje elev ta del av den bäst tänkbara undervisningen. Statusen på yrket skulle även öka om läraryrket hade större kompetens, vilket skulle göras om lönerna ökade (Lundahl, 2011).

Vad som kan kopplas med vad som sägs ovan är att om pedagogerna idag är välutbildade och har stor kompetens medför det att de kan utföra ett bra arbete. Detta leder i sin tur till att eleverna lär sig mer. När elevernas kunskapsutveckling ökar och de visar en förmåga att uttrycka vad de kan, får de ett bra betyg/bedömning.

Enligt Louise är det dock viktigt att hennes elever är självständiga, tar egna initiativ och har en social förmåga att uttrycka sig. Dessa egenskaper är grunden i den bedömning hon gör av sina elever och menar på att de får öva på detta under lektionerna. Precis som Lgr 11 (2011) skriver skall skolan ha som mål att få eleverna att tänka kritiskt och självständigt, samt kunna tala och kommunicera med svenska språket rikt och nyanserat.

Trots att pedagogerna i vår studie har olika material och metoder att bedöma sina elever på så är likheten mellan dem att de alltid utgår från de aktuella styrdokumentet för ämnet. Likt vad Lgr 11 (2011) säger skall skolan sträva efter att eleverna lär sig de kunskaper och uppfyller de mål som finns för varje ämne.

7.3 Dilemman vid bedömning

Lundahl (2011) tar upp att utbildning och synen på kunskap och skola har fått en förändrad syn, ”En omfattande och för alla gemensam utbildning är också det moderna västerländska samhällets grundval för upprätthållandet och fördjupandet av demokrati och för individens kraftfulla utövande av sitt medborgarskap” (Lundahl, 2011, s, 46). Detta medför även nya krav på bedömningen där kunskapsbedömningen idag ska ge mått på andra kunskaper än tidigare vilket innebär att det ska kunna främja utvecklingen av nya färdigheter (Lundahl, 2011). Som tidigare nämnts har skolan fått en ny läroplan, från Lpo 94 till Lgr 11. Skolverket har även infört nationella prov redan i årskurs tre vilket pedagogerna i vår studie var positiva till, och Kristin menade att man på så sätt får en mer likvärdig bedömning och Lundahl (2011) menar att fortbildningskurser kan vara en lösning framåt.

Frågan om brist på tid verkar vara gemensamt hos majoriteten av pedagogerna i vår studie och precis som Kristin menar uppstår ett dilemma då pedagoger arbetar olika med bedömning. Sara tog upp att vissa pedagoger lägger väldigt mycket tid på bedömning, konsekvenserna för detta är då både på gott och ont. Arbetar man då för en likvärdig skola och bedömning? Det här kan resultera i att det blir orättvist för de elever där pedagogen inte lägger så mycket tid på bedömning.

Samtliga pedagoger i vår studie är positiva till bedömning och Sara ställde sig frågan ” Hur ska man arbeta i skolan om bedömning inte finns?” Det här är en intressant fråga. Kan man arbeta i skolan utan bedömning och blir det i så fall rättvist mot eleverna samt arbetar vi då i en likvärdig skola? Ytterligare en tanke som väcks är om bedömning verkligen enbart medför positiva effekter? Lundahl m.fl. (2010) påvisar att ”I det decentraliserade utbildningssystemet blir kontroll av resultat i den lokala skolpraktiken allt viktigare för att upprätthålla en nationell likvärdighet och standard” (s. 55).

Vidare hävdar Lundahl m.fl.(2010) att dagens samhälle som kretsar mycket kring kontroll, vilket i förhållande till det svenska skolsystemet innebär en striktare skolinspektion där allt i skolverksamheten blir väldigt bundet till lokala arbetsplaner, kvalitetsredovisningar, samt att alla skolor ska ha skriftliga omdömen i alla ämnen redan från årskurs ett. Eleverna i grundskolan ska idag uppnå 278 mål (Lundahl m.fl., 2010). En tänkbar konsekvens som kan påträffas är en allt för kontrollerad undervisning där press och stress upplevs hos eleverna. Får eleverna vara ”barn” och upplever de en trygg skolmiljö om stora krav sätts på dem lågt ner i åldrarna?

Louise menade att de ”svaga” eleverna kan uppleva tävling, stress och prestationsångest genom bedömning och betyg. Sara menade även att det är viktigt att pedagogen tänker på *hur* man arbetar med bedömningen. Petterson (2007) menar att betyg och bedömning i skolan kan väcka starka känslor hos eleverna. Bedömningen påverkar vår självbild samt vårt självförtroende. Hon tar även upp konsekvensen av hur elever kan uppleva att de blivit orättvist bedömda. Petterson (2007) hävdar att ett stort dilemma i skolan har varit att många pedagoger saknar tillräcklig kompetens och tid vad gäller bedömning och betygsättning och att följderna av detta blir att många pedagoger ser bedömning som väldigt ansvarsfullt och som en svår uppgift. Studier visar att allt för mycket ansvar har lagts på pedagogerna samt att förutsättningarna varit små vad gäller tid och information för pedagogerna att finna kunskap kring bedömning.

År 2000 prioriterades fortbildningskurser kring bedömning för pedagogerna och idag menar Petterson (2007) att många pedagoger är medvetna och bedömer sina elever fortlöpande utifrån kursplanerna som en vägledning och ett stöd för både eleverna och för pedagogen själv. Slutligen anser Pettersson (2007) att det är kunskapsbristen som ligger till grund hos dem som anser att kunskapsbedömning bara är av ondo.

Majoriteten av de studier vi tagit del av inom tidigare forskning på området bedömning påvisar en positiv inställning till bedömning. Utbildningsminister Jan Björklund menar att bedömning har en viktig roll i skolan för att eleverna ska nå de mål och kunskaper som förväntas. Även pedagogerna i vår studie menar att bedömning är bra i skolundervisningen. Kristin ansåg att Skolverkets nya planer kring undervisning är positiv men att pedagogerna bör få mer tid till samarbete och diskussion i arbetslaget. Likt vad Petterson (2007) tar upp anser Kristin att fortbildningskurser och föreläsningar saknas, vilket hon ser som en viktigt bit för en likvärdig bedömning som inte är utförd i onödan. Till sist, genom vår studie har det framkommit att bedömning är bra och betydande i skolverksamheten, både för elever och pedagoger. Det finns vissa brister med bedömningen men några tydliga svar kring frågan om hur man arbetar i skolan om bedömning inte finns, har vi ännu inte. Kanske är detta något vi får svar på i framtiden.

7.4 Dokumentation av bedömning

Det är intressant att läsa vad Lundahl m fl. (2011) talar om vad gäller att skilja på elevens beteende och personlighet jämt mot deras konkreta kunskaper. Han påpekar att det är ”irrelevant” (s.44) när man i ett omdöme beskriver eleven som ”glad och positiv”. Man kan heller inte urskilja vilket ämne pedagogen talar om under ett utvecklingssamtal om hon/han beskriver elevens personlighetsdrag såsom, positiv, arbetar bra, pigg osv. Samtliga pedagoger i vår studie menade på att de har lärt sig att skilja på elevens kunskap och personlighet.

Här finns ett samband till vad som står i Skolverket (2001) som menar att flit, ambition, läxor inte är betyg eller bedömningsunderlag, utan att pedagogen skall göra en ” allsidig utvärdering av varje elevs kunskapsutveckling” samt att när det är dags för betygssättning ska pedagogen ”utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper” (s 33).

Utifrån pedagogernas utsagor samt vad Lundahl (2011) skriver bedömer idag ett antal pedagoger sina elever utifrån personlighet vilket är en felaktig bedömning då bedömningen alltid ska ha målen som utgångspunkt (Skolverket, 2001). Vidare skrivs att det inte finns något stöd för pedagogen att göra en bedömning eller sätta ett betyg utifrån elevens personlighet, om det inte finns angivet i målen för det aktuella ämnet. Detta är en fråga som är viktig i skolan och det gäller att samtliga pedagoger lär sig skilja på elevens kunskap och personlighet vid bedömning och betygssättning. Precis som Louise förklarade så finns det ofta stökiga och bråkiga elever i klassen, men sitter de inne på ”rätt kunskaper” för ämnet ska de bedömas utifrån det.

Oavsett vad pedagoger anser om utvecklingssamtal är det ett krav i svenska skolan idag och måste utföras, dessutom IUP blev obligatorisk i svenska skolan år 2006 (Lundahl m.fl., 2010). Utvecklingssamtal är även viktiga för att man skall få en överblick över elevens skolgång och diskutera vad som är bra och vad som behöver utvecklas vidare (www.skolverket.se, 02-05-12). Samtliga pedagoger i vår studie är ense om att IUP och utvecklingssamtal är något positivt då man tillsammans med eleven och förälder får möjlighet att se elevens utveckling. Pedagogerna är även positiva till att eleven blir delaktig i sin egen utveckling och får fylla i sin egen IUP inför samtalet.

Däremot påpekade Kristin att det blivit ett allt för administrativt yrke och att utvecklingssamtalet blivit mer förpapprat som Lundahl m.fl. (2011) beskriver. Det Lundahl m.fl.(2011) menar är att det idag blivit mer fokus på olika former av dokumentation och att utvecklingssamtal idag ofta innebär att man måste ha fyllt i ett dokument eller formulär innan mötet. Sedan utgår samtalet utifrån dessa dokument och man fortsätter även under samtalet att fylla i olika former av papper. En viktig fråga Lundahl m.fl. (2011) tar upp är om utvecklingssamtalen idag verkligen är ett samtal? Det är en intressant fråga och precis som Kristin förklarade har det blivit för mycket dokumentation av eleverna och pedagogen läser i princip innantill utifrån ett dokument under ett utvecklingssamtal. Enligt Ellenor och Kristin var det förr i tiden mer ”fritt” under utvecklingssamtalen och det blev ett muntligt samtal mellan lärare-elev-förälder.

Ett dilemma som är vanligt förekommande vid utvecklingssamtal är att tolka andra pedagogers omdömen. Ofta är det en pedagog som håller i samtalet och även skall förmedla kollegors omdömen om eleven i de ämnen han/hon själv inte har. Detta menar Lundahl m.fl. (2011) blir ett problem då kollegors omdömen kan vara korthuggna eller otydliga och som pedagog blir det då en svårighet att förmedla informationen till elev och förälder. För att man skall kunna förmedla sina kollegors omdömen på ett korrekt sätt menar både Sara och Louise att man måste diskutera med sina kollegor innan utvecklingssamtalet så man är förberedd och vet vad som skall sägas och vad de menar. För dem är det en del i förberedelsen och skulle något vara otydligt under samtalet hänvisar de eleven och föräldern att kontakta den aktuella pedagogen istället för att säga något som kan vara felaktigt. Enligt Lundahl m.fl. (2011) kan det även uppstå irritation vid ett utvecklingssamtal om pedagogen tolkar sina kollegors omdömen för kort och otydligt.

7.5 Pedagogers inställning till bedömning och betyg

Diskussionen kring nationella prov i skolan är delad och en del menar på att det är ett extraarbete med andra ser det som en avstämning för elevers kunskapsutveckling. I vår studie har vi fått fram att samtliga pedagoger är positiva till nationella prov, och tycker det är bra att det börjat med dem redan i årskurs tre. Att ha nationella prov i skolan är ett steg i riktning mot en likvärdig utbildning. Lundahl m.fl. (2011) skriver att "1994 års läroplan (Lpf 94) var att alla elever genom att läsa *gemensamma kärnämnen* skulle få en gemensam grund för livslångt lärande och grundläggande behörighet till högskolan oavsett vilken studieinriktning de valde" (s 145).

Kristin var extra tydlig med att påpeka att hon ville införa nationella prov i alla årskurser då det blir ett konkret material som alla elever i hela Sverige bedöms av, vilket även leder till en större likvärdighet. Skolverket (2001) skriver att nationella proven skall vara ett underlag för att bidra till en likvärdighet om betygssättning och bedömning på en nationell nivå. Syftet är att det ska bli så "enhetliga bedömningsgrunder som möjligt över landet" (s, 28). En likhet som finns mellan pedagogerna är att de alla anser att nationella proven är ett bra mätinstrument för att se var eleven befinner sig kunskapsmässigt.

Vad gäller frågan "när skall man börja betygssätta elever?" finns inget exakt svar. Idag har vi lagar och regler att utgå från, och dessa menar att det ska införas betyg i årskurs sex till hösten 2012 i betygsskalan A-F (<http://www.folkpartiet.se/Var-politik>, 16-04-12). Bedömning däremot sker redan från första skolåret av eleverna och dessa lagar måste alla pedagoger förhålla sig till. Däremot ansåg Sara att det vore bra att börja med betyg redan i årskurs ett då hon anser att eleverna kommer bli mer "skärpta" och ta skolan mer på allvar. Övriga pedagoger i vår studie tyckte däremot det var lagom att införa betyg i årskurs sex.

Dilemmat här är just att det är så olika syn från pedagog till pedagog angående när man skall införa betyg. Vissa anser att barn skall vara barn så länge det går, medan andra menar på att det är viktigt att få struktur på eleverna i tidig ålder. Lundahl (2011) talar om att samhället påverkar oss allt mer och vi måste bli mer medvetna om våra styrkor och svagheter. Idag har vi en större valfrihet mot vad vi hade förr och därför måste vi bli mer självmedvetna. Bedömningsforskare intresserar sig idag mer för hur lärandet går till snarare än att mäta elevers kunskaper.

Samtliga pedagoger i vår studie menar att bedömning påverkar eleverna positivt, de ser det som en möjlighet för eleven att se sin egen utveckling. "Den nya bedömningsforskning som började växa fram under 1990-talet har i flera studier visat att *vissa* former av bedömning kan förbättra elevers kunskaper avsevärt" (Lundahl m.fl. 2010, s 13). Trots att samtliga pedagoger är positiva till bedömning och menar på att eleven stärks av det finns det alltid undantag. Louise talade bland annat om att bedömning kan stjälpa de "svaga" eleverna då de blir mer "synliga" vid bedömning och betyg. Bedömning är en maktfråga och det är viktigt att det görs på rätt sätt och att ingen elev pekats ut eller påverkas negativt av det. Det är en balansgång som är svår men med rätt verktyg och att man samtalar med sina elever förstår dem att bedömning är för deras eget bästa säger Sara. Det är ett intressant ämne och något som tål att diskuteras vidare.

7.6 Sammanfattning av diskussion

Vi har i vår diskussion kommit fram till att pedagogerna är positiva till bedömning. De ser bedömning som ett hjälpmedel och mätinstrument som främjar elevernas kunskapsutveckling. De ser inga större nackdelar med bedömning, men vill ha mer tid utsatt till bedömning samt fler fortbildningskurser för att det ska resultera i en mer likvärdig bedömning runt om i landet. Men frågan vi ställer oss är om det någonsin blir en likvärdig bedömning, då många pedagoger arbetar individuellt och vissa prioriterar bedömning högt medan andra inte gör det?

Det vi påträffat är att pedagoger använder formativ och summativ bedömning i stor utsträckning, men att den formativa bedömningen är den rådande formen. Dock går dessa hand i hand och ingen av dem kan uteslutas.

Något vi reflekterat över är att bedömning gör elever mer ”synliga” på gott och ont. Som pedagog kan man hjälpa de elever som behöver extra stöd då man tydligt genom bedömning ser vilka elever som behöver extra hjälp. En konsekvens kan dock bli att de ”duktiga” eleverna inte får tillräckligt med tid att utvecklas om pedagogen i första hand lägger tid på de ”svaga”. Det här handlar om en resursfråga och vad pedagogen fokuserar på, då vissa pedagoger fokuserar mer på de ”svaga” medan andra arbetar mer med de ”duktiga” eleverna. Skulle man vara fler pedagoger i en klass skulle detta problem minskas då man kan se till fler elever och fokusera på varje individ, oavsett var de ligger kunskapsmässigt.

Vad gäller nationella prov var pedagogerna positiva till detta. Ur deras perspektiv är det ett bra mätinstrument av elevernas kunskap och en del i en likvärdig skola. Konsekvenser som påträffats är att nationella proven tar mycket tid och man förlorar ”annan” undervisningstid. Pedagogerna får prioritera bort vissa moment i undervisningen pga. de nationella proven. En nackdel vi kan se ur elevens perspektiv med de nationella proven är att de kan påverka dem negativt i det syfte att de blir stressade och upplever prestationsångest. Elever med föräldrar som ställer höga krav kan bli väldigt oroliga innan prov då de känner att de måste prestera ”bra” för att uppfylla föräldrarnas förväntningar. Det finns även positiva effekter med nationella prov ur elevsyn då vissa presterar bättre och tycker det är roligt med prov och ”utmaningar”.

Studien har överlag gett oss en positiv syn på bedömning om vi utgår från pedagogernas utsagor. Vi har fått svar på de frågor vi ställt och upplever att vi nu avslutar vår lärarutbildning med större erfarenhet kring bedömning, IUP och utvecklingssamtal. Bedömning är och har alltid varit ett omtalat och diskuterbart ämne i skolan och samhället, och det kommer troligtvis vara det i framtiden också. Men kan man undervisa och arbeta i en skola om bedömning inte finns?

Vidare forskning

Vår uppfattning efter avslutad studie är att respondenternas svar skiljde sig åt beroende på om de arbetade i en storstad eller i en förort. Dock har vi valt att bortse från detta då studien enbart bygger på 4 respondenters utsagor. Det skulle vara intressant att i framtiden utveckla vår studie och göra en undersökning om synen på bedömning skiljer sig åt mellan skolor i en storstad jämfört med en förort. Det hade även varit intressant att fördjupa sig i hur skolor och pedagoger arbetar för att nå en likvärdig bedömning och om de ens gör det, samt om det någonsin är möjligt?

8. Referenser

- Claesson, Silwa (2002). *Spår av teorier i praktiken*. Lund: Studentlitteratur
- Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, (2011). *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik
- Foucault, Michel (1988) *Politics and Reason*, sid. 61-85 i Kritzman, L. D. (Red.) *Politics, Philosophy, Culture, Interviews and other Writings 1977-1984*, Routledge, New York.
- Henry Egidius. *Betygsättning Utvärdering i skola och utbildning*. Tryck 1992 Malmö. Gleerups.
- Korp, Helena. (2003). *Kunskapsbedömning – hur, vad och varför* (s 10-15, 26-29). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.
- Lundahl, Christian (2011). *Bedömning för lärande*. Finland: Norstedts
- Lundahl, Christian och Folke-Fichtelius (2010). *Bedömning i och av skolan- praktik, principer, politik*. Lund: Studentlitteratur
- Lundahl, Christian och Folke-Fichtelius (2011). *Bedömning i och av skolan- praktik, principer, politik*. Lund: Studentlitteratur
- Petterson, Agneta (2007). *Sporre eller otyg- om bedömning och betyg*. Malmö: Lärarförbundets förlag
- Rienecker, Lotte & Stray Jorgensen, Peter (2011) *Att skriva en bra uppsats* Malmö: Liber AB
- Skolverket. (2001). *Bedömning och betygssättning*. Stockholm: Liber.
- Skolverket. (2011) *Bedömning och betyg. Inventering av kompetensutvecklingsbehov hos lärare i årskurserna 4–6 inför betyg i årskurs 6*.
- Stukát, Staffan (2007). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Trost, Jan. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Elektorniska källor:

- http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2660 29-03-12
- <http://www.skolverket.se/kursplaner-och-betyg/fragor-och-svar-om-betyg/underlag-for-bedomning-och-betygsattning-1.144080#listAnchor1.49517> 29-03-12
- <http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/9776/1/HT07-2611-063.pdf> 06-04-12.
- http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2660 11-04-12
- <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660> 04-04-12
- <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2207> 12-04-12
- <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2201> 12-04-12
- http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/omraden/bedomning_och_betyg/for-mativ_bedomning 02-04-12
- http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/omraden/bedomning_och_betyg/sum-mativ_bedomning/summativ-bedomning-1.136593 02-04-12
- http://www.skolverket.se/2.3894/publicerat/publikationer?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fupp%3D0%26m%3D1%26w%3DNATIVE%2528%2527multi%2Bp-h%2Bwords%2B%2527%2527bed%25F6mning%2Boch%2Bbetygs%25E4ttning%2527%2527%2527%2529%26order%3Dnative%2528%2527dateweb%252FDescend%2527%2529_13 13-04-12.
- <http://www.folkpartiet.se/Folkpartiet-nara-dig/Gotlandslan/Folkpartister-med-egen-hemsida/johan-malmros/artiklar/vagen-till-en-skola-i-varldsklass-har-bara-borjat/> 16-04-12
- <http://www.folkpartiet.se/Var-politik/Vara-viktigaste-fragor/Skola-och-utbildning/> 16-04-12
- <http://www.aie.se/download/18.49d0f2c8134d3af5c1e8000258/Kunskapsbed%20C%20B%20mning+i+skolan.pdf> 16-04-12

- [http://www.lararforbundet.se/web/shop2.nsf/webdescription/76171E33936D40A5C12576B7004B4A4F/\\$file/SAF_Forskning_nr_1.10.pdf](http://www.lararforbundet.se/web/shop2.nsf/webdescription/76171E33936D40A5C12576B7004B4A4F/$file/SAF_Forskning_nr_1.10.pdf) (Forskning om undervisning och lärande) 20-04-12
- http://sv.wikipedia.org/wiki/Statens_skolverk 20-04-12
- <http://www.sigtuna.se/sv/Barn--Utbildning/Grundskola/Grundskolor/Rabergsskolan/For-dig-som-foralder/Mal-och-nationella-prov-skolar-3/> 14-05-12
- <http://www.skolverket.se/kursplaner-och-betyg/betyg/betygsskalan/grundskoleutbildningen-1.12042> 2012-05-29

Övriga källor:

- Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*
- Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

9. Bilaga

Intervjufrågor

- Vad innebär bedömning för dig?
- Vilken bedömningsform använder du dig av? Hur fungerar det?
- Vad är det du bedömer? Vad utgår du ifrån?
- Hur skulle du vilja bedöma dina elever om du fick välja fritt?
- Tycker du att du får/har tillräckligt med tid avsedd för bedömning? Hur mycket tid lägger *du* på bedömning?
- Upplever du att man kopplar ihop personlighet med kunskap vid bedömning? Varför?
- Hur arbetar ni på skolan för en likvärdig bedömning?
- Vilken ställning har du till IUP och utvecklingssamtal?
- Är det svårt att göra en helhetsbedömning av eleven om man inte har alla ämnen med han/hon? (ofta andra lärare i musik och idrott- brister i kommunikationen mellan er lärare?)
- Vad anser du om nationella prov i 3:an, bra/dåligt?
- När tycker du man ska börja betygsätta elever?
- Hur påverkas elever av bedömning?
- Vad ser du för styrkor och svagheter med bedömning?